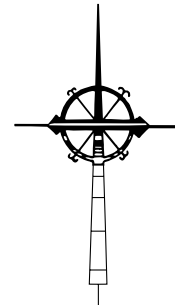

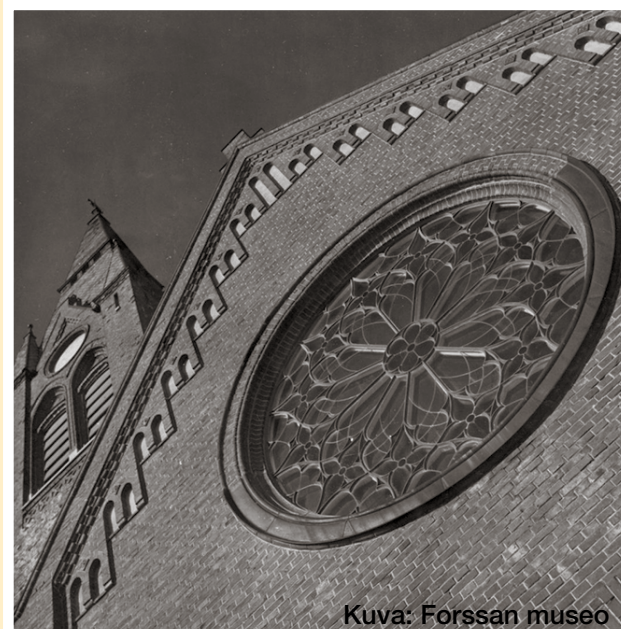
Forssan seurakuntalehti

1•2022

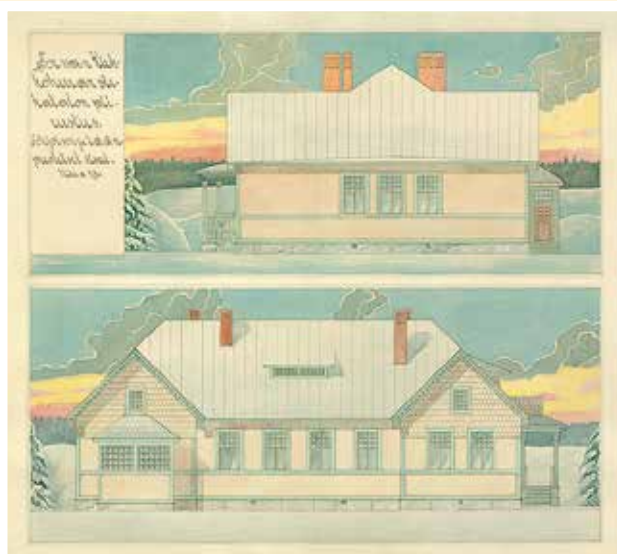

JUHLANUMERO

Risto Heikkilä muistelee.....	s. 3
Seurakunnan historiaa vuosilukuina.....	s. 4
Lähetystyötä Japanissa.....	s. 11
Diakoniaa 150 vuotta.....	s. 12
Kantika-kuoro kävi ulkomailla asti	s. 14
Lapsityötä ennen ja nyt.....	s. 16

Kuva: Forssan museo

Pääsiäisen aika Forssan seurakunnassa

Forssan kirkko:

su 10.4.	klo 10	Palmusunnuntain messu
su 10.4.	klo 15	Pergolesi: Stabat Mater
ke 13.4.	klo 17.30	Perheiden pääsiäiskirkko
ke 13.4.	klo 18	Kaipauksen sininen hetki, Uusi siunauskappeli
to 14.4.	klo 18	Kiirastorstain messu
pe 15.4.	klo 10	Pitkäperjantain jumalanpalvelus
su 17.4.	klo 10	Pääsiäisen messu
su 18.4.	klo 10	2. pääsiäispäivän messu

Koijärven kirkko:

to 14.4.	klo 18	Kiirastorstain messu
pe 15.4.	klo 13	Pitkäperjantain jumalanpalvelus
su 17.4.	klo 13	Pääsiäisen messu
ma 18.4.	klo 12	Matkun rukoushuone 2. pääsiäispäivän jumalanpalvelus

ILOA
PÄÄSIÄISEEN!

PÄÄKIRJOITUS:

Esa Löytömäki
kirkkoherra

Sota, rauhentyö ja meitin seurakunta 100

Sodan ensimmäinen häviö on totuus. Ukrainan sotatilanne ja Venäjän oikeudeton hyökkäys sinne on nostanut tietoisuuteen myös politiikan ja uskonnon suhteen. Luulisi, että kirkot olivat rauhan asialla, mutta Venäjänmaalla rauhalla on aivan toinen tarkoitus.

”Russkij mir”, venäläinen rauha, on narratiivi ja tietoista tarinaan pohjautuvaa uhoa. Sen keskeinen tukija on Moskovan patriarkka Kirill. Presidentti Putin on sen helmassa kasvanut ja käyttänyt tarinaa hyväkseen. Pyhä Venäjänmaa saa alkunsa Kiovan Vladimirsta tuhat vuotta sitten. Hän kääntyi ja hänen mukanaan kastettiin kansa kristilliseen uskoon. Siitä saa voimansa kertomus veljeskansojen yhteydestä ja maailmanvallasta.

Sodan oikeuttaminen kristillisellä uskolla on koettu vastenmieliseksi. Ortodoksit Suomessa ja suurelta osin Ukrainassakin kuuluvat Konstantinopolin patriarkan alaisuuteen. Sitä kautta on kuultu jo voimakkaita vetoja ja vaatimuksia rauhan puolesta. Arkkipiispa Leo totesi Venäjän patriarkka Kirillin puheista: ”Se oli täysin uskomaton ja sopimaton puhe – surullinen pohjateema, uskovien ihmisten tietoista harhaanjohtamista.” Jopa Moskovan alaiset piispat ovat aukaisseet suunsa. ”On käynyt selväksi, että Putinin ja Venäjän johtavan eliitin suosio on teille paljon tärkeämpää kuin välittömän Ukrainan kansasta”, oli tuskainen viesti. Myös paavi Franciskus vetosi rauhan puolesta ja sanoi, että Ukrainassa virtaavat veri ja kyynelvirrat sodassa, joka kylvää kuolemaa, tuhoa ja kurjuutta.

Suomen luterilaiset piispat toteavat: ”Venäjän hyökkäys on rikos kansainvälistä oikeutta ja synty Jumalaa vastaan. Kristinuskon ydinsanoma kärsivästä Kristuksesta on sanoma sovituksista, sovinnosta ja rauhasta”. Luterilaisen kirkon arkkipiispa Tapio Luoma totesi: ”Kirkkomme ja Venäjän ortodoksisen kirkon välisen suhteen ylläpitäminen edellyttää, ettei Venäjän ortodoksinen kirkko anna tukeaan Venäjän laittomalle hyökkäykselle”. Pitkään jatkunut yhteys Venäjän ortodoksisirkkoon on jäissä.

Ukrainalaisia on paennut maasta jatkuvana virtana ja Forssan seutu on saanut osansa. Tänne on yhteyksiä ja ovia on avattu. Kansa on herännyt myös auttamaan Ukrainaa. Kansainväliset avustajajärjestöt tekevät kestävästi työtä ja apu löytyy sitä kautta perille. Kärsimystä voi lievittää ja hädänalaisia auttaa.

Joskus piispa Huoviselta kysyttiin, mitä tällaisessa tilanteessa voi tehdä. Hän sanoi: ”Pää kylmänä, sydän lämpimänä ja kädet ristissä”. Sota ei ole koskaan ratkaisu. Se on ihmisyyden tuhoamista ja viattomien terroria. Uskonnolla ei voi oikeuttaa valtapyrkimyksiä. Siksi tarvitaan myös uskontojen yhteistyötä. Siksi yhteistyössä uskontojen edustajat ovat toimineet ja vedonneet rauhan puolesta. Se on hyvä asia. Tässä asiassa tarvitaan yhteistä rauhantahtoa ja toimintaa.

Pääsiäisen sanoma valaisee Jumalan tahtoa. Hänen poikansa kärsi, jotta olisimme vapaita. Synti on todellista siellä, missä tapetaan ihmisiä. Pahuus on irti ja hyvyyden voimat tarvitsevat meidätkin joukkoihinsa. Ristin juurella on sovituksen ja rukouksen paikka.

Samalla vietämme outona aikana seurakuntamme 100-vuotisjuhlavuotta. Pandemian kourista ollaan suunnistamassa eteenpäin ja yhteys toisiimme on vahvistumassa. Samalla sodan kumu yltää olohuoneisiimme. Huoli kohdistuu ruokaan, raaka-aineisiin ja bensapumpuille asti sekä kohtamme myös pakolaisia. Aikanaan seurakuntamme suunnitti sisällissodan mainingeista uuteen aikaan. Kirkko seisoj jo kalliolla, ihmiset saivat oman seurakunnan lähelleen. Iloit ja surut on koettu, usko on löytänyt uusia tapoja ilmetä vuosikymmenten aikana. Tässä lehdessä on katsauksia menneeseen ja tulevaan. Mittava joukko on antanut aikaansa työhön. Kiitos siitä!

”Kuule Isä Taivaan pyyntö tää, auta ettei kukaan yksin jää. Katso Isä lasta kärsivää. Siunaa koko maailmaa” – myös Forssaa ja meitin seurakuntaa täällä.

Hartaus

TEKSTI: Eerika Koivisto, isonen

Älä pelkää!

Raamatusta sanotaan monia kertoja ”Älä pelkää!”. Raamatunkertomuksissa ihmisille tapahtuu usein odottamattomia asioita ja sellaiset ovat helposti pelottavia. Kun opetuslapset oli viety korkealle vuorelle, he kuuluivat siellä Jumalan äänen puhuvan heille. He olivat tuki kuulleet Jumalasta, Taivaallisesta Isästä, mutta äänen kuuleminen oli järkyttävä kokemus. Pelko voi saada ihmisessä aikaan monenlaisia reaktioita, pakenemista ja vihaakin. Hetkessä pelko lamaannuttaa. Pelkäävä ihminen tarvitsee turvaa ja lohdutusta, mutta ennen kaikkea hän tarvitsee apua nousemaan ylös ja jatkaakseen matkaa. Jeesus pyysi maahan heittäytyneitä ystäviään nousemaan ja rauhoitti heitä. Kokemus saattoi muuttaa opetuslasten koko maailman. Ihmeellisten kokemusten vuorelta oli kuitenkin laskeuduttava alas ja jatkettava elämää, pelon jälkeistä elämää.

Muistele hetki tilannetta, jossa olet pelännyt oikein paljon. Ehkä sinua on pelottanut joku pimeä paikka, kaappi tai komero, tai joku vieras paikka, ihminen tai ajatus. Olet ehkä pelännyt, että jollekin läheiselle tapahtuu jotakin tai olet ollut niin uudessa tilanteessa, että sinua on alkanut pelottaa. Kaikki ihmiset pelkäävät. Myös aikuiset pelkäävät. Monesti aikuiset pelkäävät vähän eri asioita kuin lapset, mutta kyllä aikuisiakin pelottavat uudet asiat ja tilanteet.

Silloin kun ihminen pelkää, hän ei oikein osaa olla rauhassa. Hänestä saattaa tulla äkäinen, hän saattaa tiuskiä toisille ja kiusatakin. Kun äiti tai isä ovat äkäisiä tai vihaisia, he saattavat itse jännittää tai pelätä jotakin. Joskus

kun kaveri koulussa lyö tai haukkuu, hän voi lopulta itse pelätä jotakin. Silloin kun oikein paljon pelottaa, on parasta, kun joku rakas ihminen tulee lähelle, ottaa syliin tai kädestä kiinni ja sanoo, ettei ole mitään hätää. Ei hätää. Älä pelkää.

Raamattuun on kirjoitettu monta tarinaa siitä kuinka eri ihmiset pelkäävät tai säikähtävät. Kun enkeli ilmoitti paimenille Jeesuksen syntymästä, paimenet säikähtivät ja pelkäsivät, samoin Sakarias pelkäsi nähdessään enkelin. Oikeastaan kaikki suuret tarinat Mooseksesta, lisakista, Jaakobista, Nooasta, Davidista, Ruutista, Mariasta ja Joosefista, Jeesuksen opetuslapsista, kertovat tarinaa siitä kuinka he pelkäsivät. Ja kun he pelkäsivät enkeli, tai toinen ihminen, sanoi heille: ”älä pelkää” tai ”rauha teille”.

Silloin kun ihminen ei pelkää, hän olla rauhassa ja hän voi olla keskittyä toiseen ihmiseen. Siksi jos huomaat että joku toinen ihminen pelkää, parasta mitä voit tehdä, on mennä hänen luokseen ja ottaa kädestä kiinni. Jos joku ihminen on koko ajan yksin eikä kukaan ole hänen kanssaan, mene sinä hänen luokseen pelkäämättä. Jos joku ihminen huutaa tai raivoaa sinulle, voit yrittää halata häntä tai olla hänen kaverinsa. Jos se ei auta, mene kuitenkin pelkäämättä kertomaan kiusaamisesta aikuiselle. Jos aikuinen ei kuuntele, kerro toiselle aikuiselle. Kaikki ihmiset, kiusaajat ja kiusatut, aikuiset ja lapset, pelkäävät. Pelko poistuu, kun joku ottaa kädestä kiinni ja sanoo: ”älä pelkää, ei hätää”. Sinäkin voit olla se joku.

Meitin seurakunta 100 -logo

Teksti: Terhi Manni, Nuorisotyönohjaaja

Minua pyydettiin suunnittelemaan logo seurakunnan juhluvuoden kunniaksi. Sain heti idean käyttäen kirkon isojen pyöreikkunoiden kuviota inspiraationa. Pyöreä toimii hyvin logon muotona. Ikkunan kuvio on myös hyvin tunnistettava, joten se tuo monille heti kirkon mieleen. Kirkon ikkunoista avautuvat erilaiset näkymät Forssaan, toinen antaa kohti pappilan puistoa ja keskustaa, ja toinen sitten taas kohti asuinalueita. Ne ovat ikkunoita elämään. Ikkunoista tulvi valoa sisään kirkkoon ja värilasisista heijastuvat värit leikkivät kirkon erilaisilla pinnoilla. Voisi ajatella, että ne ovat myös ikkunoita ikuisuuteen, koska molemmista ikkunoista näkyy taivasta. Pyöreä muoto on ikuisuuden symboli.

Forssan seurakuntalehti

Forssan ev.-lut. seurakunta
Kartanonkatu 16, 30100 Forssa,
(03) 41 451 klo 9–13.
www.forssanseurakunta.fi

Päätoimittaja:
Esa Löytömäki,
esa.loytomaki@evl.fi

Toimitussihteeri:
Sirpa Koivulaakso,
sirpa.koivulaakso@evl.fi

Sivunvalmistus:
PunaMusta Oy, Forssa

Paino: PunaMusta Oy, Joensuu

Kolmen vuosikymmenen kirkkoherra

Forssan seurakunnan entisen kirkkoherran **Risto Heikkilän** mukaan kirkon ja seurakunnan olemassaolon vahvin oikeutus, nyt ja tulevaisuudessa, on ihmisyyden. Työvuosiaan 100 vuotta täyttävässä seurakunnassa hän muistelee edelleen lämmöllä.

TEKSTI: Lotta Saarenmaa KUVA: Esa Löytömäki

Risto Heikkilä jäi eläkkeelle seurakunnan palveluksesta 20 vuotta sitten. Vaikka hänen tiensä vei eläköitymisen myötä Turkuun, siteet Forssaan eivät ole katkenneet. Lähes 30-vuotinen työura jätti jälkeensä elinikäisiä ystävyyssuhteita ja laajan muistojen kirjon, jonka sekaan mahtuu niin hyviä kuin haastaviakin hetkiä. Heikkilä vieraillee edelleen entisessä työ- ja kotikaupungissaan silloin tällöin. Forssaan on aina mukava palata. Kuitenkin se, miten Heikkilä päätyi tehdaskaupungin kirkkoherraksi, on monikäänneinen tarina.

Puutarhuriksi vai papiksi?

Heikkilän ryhtyminen papiksi ei ollut itsestäänselvyys. Opiskelu kiinnosti nuorta Heikkilää, mutta isän näkemys opiskelun kannattavuudesta oli kielteinen. Silloisen keskikoulun käytyään Heikkilä jätti koulunpenkin ja siirtyi isänsä avuksi perheen puutarhatilalle. Kolmen vuoden aikana omenapuiden leikkaus ja hoito, kukkien, taimien ja vihannesten kasvatusta sekä torimyynti Helsingin kauppatorilla tulivat hänelle tutuiksi.

– Erään toripäivän jälkeen istuin kuorma-auton lavalla ja ajoimme Helsingin yliopiston päärakennuksen ohi. Oli kuin taivaasta olisi käynyt humahdus ja mieleeni iskostui vahva ajatus siitä, että minun on jatkettava opintojani, Heikkilä kuvailee.

Niin myös kävi. Opintopolku johdatti hänet ensin teologian opintojen pariin. Papiksi valmistuttuaan Heikkilä jatkoi vielä opintojaan Turussa kreikan kielen parissa ja suoritti teologian lisensiaatin tutkinnon vuonna 1971. Teologian rinnalla kulki myös harrastuksena toinen tieteenala, tähtitiede.

Uutiset kantautuvat kesänviettoon

Muutama vuosi myöhemmin Heikkilän kesänvietto perheen kesämökillä Sammatissa sai yllättävän käänteen. Heikkilöiden vieraana ollut lanko kertoi Forssan kirkkoherran viran tulleen auki ja kysyi, onhan sukulais-

mies hakemassa sitä. Lähes siltä istumalta Heikkilä lähti kotiin soittamaan Tampereen tuomiokapituliin varmistukseen tiedon. Se osoittautui todeksi ja hän teki päätöksen viran hakemista. Kirkkoherranvaali kääntyi Heikkilän voitoksi.

– Kun tulos varmistui, kotonamme soi puhelin aamusta alkaen. Eräs seurakuntalainen muistutti puhelussaan, että päivän tekstinä oli Raamatun katkelma, jossa oli vahva sanoma Jumalan tekemästä valinnasta. Olin pitkään miettinyt, onko Forssa minun paikkani, mutta tuossa hetkessä varmistui, että asiat menevät oikeaa rataa, Heikkilä muistelee.

Nuori kirkkoherra uuden edessä

Heikkilä aloitti työnsä Forssan seurakunnassa vuonna 1973. Moni asia oli hänelle uutta, sillä hän ei ennen ollut virkaan astumistaan toiminut kirkkoherrana. Työ oli aloitettava ympäristöön tutustuen ja erilaisia kehityskohtia etsien. Oli tehtävä suunnitelmia ja tutustuttava paikalliseen päätöksentekokulttuuriin. Nuoren, hieman yli 30-vuotiaan kirkkoherran silmissä moni asia tuntui hämmentävältä.

– Muistan edelleen, kuinka Forssan torilla osa vanhoista finlaysonilaisista saattoi kumartaa tai niitata minut nähdessään. Vanhat tavat pitivät vielä silloin pintaansa, Heikkilä kertoo.

Heikkilän lähes 30:n työvuoden aikana Forssan sijainti laitettiin merkille valtakunnallisesti. Forssassa järjestettiin muun muassa valtakunnallinen evankeliumijuhla, Poikien talvipäivät, Nuorten ja opiskelijoiden Löytöretki sekä valtakunnallinen kaatuneiden muistopäivä. Myös piispa vieraili seurakunnassa useasti. Heikkilän mukaan myös yhteistyö kaupungin kanssa sujui.

Seurakunnan päätöksenteossa päätettäväksi tulevista asioista keskusteleminen ennakoivasti nousi Heikkilän aikana keskiöön. Se sujuvoitti päätöksentekoprosessia ja yhteistyötä

Marja-Liisa ja Risto Heikkilä viettävät eläkepäiviä Turussa ja muistelevat lämmöllä Forssaa.

seurakunnan luottamushenkilöiden kanssa.

– Koen, että työskentely Forssassa toi minut lähemmäksi Jumalaa. Aina ei ollut helppoa, mutta juuri se sai minut laittamaan kädet useammin ristiin, Heikkilä pohtii.

Kylmää kirkollisuutta?

Forssalaista hengellisyyttä Heikkilä kuvailee perinteikkääksi kristillisyydeksi. Hänen mukaansa sen taustalla vaikuttaa evankelinen herätysliike, jolla on seudulla pitkät perinteet. Esimerkiksi vielä 30-luvulla ennen sotia Finlaysonin tehtaalaiset saattoivat ruokatunnin aluksi ottaa Siionin kanteleen esille ja laulaa siitä yhdessä jonkin laulun.

Urallansa Heikkilä on myös

muutamaan otteeseen joutunut kumoamaan kollegoittensa ennakkokäsityksiä siitä, että Lounais-Häme on ”kirkollisesti kylmää” seutua.

– Päinvastoin, Forssassa oli mukava toimia pappina ja vastaanotto oli lähes aina lämmin, Heikkilä toteaa.

Jumala on!

Heikkilä jäi eläkkeelle kirkkoherran virasta vuonna 2002. Eläkkeelle jäämisen myötä tie johti takaisin Turkuun. Vaikka seurakuntien koot pienevät, Heikkilän mukaan myös tulevaisuudessa kirkolla ja seurakunnalla on oma yhteiskunnallinen paikkansa, sillä niiden olemassaolon oikeuttaa ihmisyyden. Vaikka seurakunta on inhimillinen yhteisö, sen juuret

kurottavat tuonpuoleiseen ja se luo seurakuntaan oman arvonsa.

– Tulevaisuus ei välttämättä tule olemaan helppo, sillä samalla kun kirkon odotetaan pitävän yllä perinteitä, sen tulee jatkuvasti elää kussakin ajassa ja etsiä uusia tapoja sanomansa viestimiseksi. Lisäksi yksi pohdinnan paikka on raamatullisuuden merkitys. Raamatun tekstit on kirjoitettu ihmisten toimesta heidän omana aikanaan. Meidän on pohdittava, mitä Raamatun sana merkitsee tänä päivänä ja millaisia merkityksiä me löydämme sille omasta ajastamme. Yksi seikka kuitenkin on varmaa. Sen voi tiivistää Lapuan emerituspiispa **Jorma Laulajan** sanoin: Jumala on!, Heikkilä summaa.

Forssan seurakunnan historiaa pähkinänkuoressa

TIEDOT KOKOSI: Esa Löytömäki

1862	Forssan Tehtaankoulu perustetaan. Sinne saatiin vakinainen opettaja, pastori G.V. Lundell 1866. Hän piti rippikoulua, pyhäkouluja ja jumalanpalveluksia Tammelan kirkkoherra A.E. Granfeltin luvalla.
1880	Tammelan kirkkoherra Granfelt ehdotti kokonaan uuden kirkon rakentamista Tammelaan. Kauppaneuvos A.W. Wahren vastusti hanketta.
1888	Kuhalan rukoushuone valmistui. Siellä pidettiin jumalanpalveluksia 1913–1916 ennen kirkon valmistumista. Rukoushuone siirtyi Forssan seurakunnalle, toimi seurakuntatalona ja kirkkoherranvirasto oli siellä v. 1967 asti, jolloin se purettiin.
1899	Kirkkokokous ehdottaa Tammelan jakamista kahdeksi seurakunnaksi. Aiemmin Tammelasta olivat itsenäistyneet jo Jokioisten, Humppilan ja Pertulan (Ypäjän) kappeliseurakunnat.
1901	Senaatti vahvisti päätöksen seurakunnan jakamisesta Tammelaan ja Forssaan.
1902	Nils Almark valittiin Tammelan kirkkoherraksi ja Forssan seurakunnan itsenäistyminen siirtyi.
1906	Keskuskadun rukoushuone valmistui ja Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys tuli talon omistajaksi. Evankelisen liike vaikutti pitkään seurakuntaelämään. Rukoushuone on yhä samalla paikalla.
1909	Forssa sai ensimmäisen oman papin, Hannes Sjöblomin, joka oli palannut Kiinasta lähetystyöstä.
1909	Senaatin päätös Kojjärven erkaantumisesta omaksi seurakunnaksi. Seurakunta aloitti v. 1924 ja siihen siirtyi n. 800 jäsentä. Oma kirkko tehtiin seurantalosta v. 1923.
1909	Forssan hautausmaa perustetaan, Forssa-yhtiö lahjoitti alueen. Sitten hautausmaata on laajennettu useaan kertaan.
1910	Hautausmaalle rakennetaan siunauskappeli. Kunnallisneuvos Rudolf Meyer lahjoitti varat siihen. Arkkitehti Waldemar Aspelin suunnitteli rakennuksen.
1911	Forssan pappila valmistui, Liisi ja Jalo Elers suunnittelijoina, Forssa-Yhtiö lahjoitti varat rakentamiseen.
1914–1917	Kirkko rakennetaan Forssa-Yhtiön lahjoittamalle tontille Kalliomäkeen. Vapaa-herra Palmén vaikutti vahvasti hankkeeseen. Suunnittelijana oli tunnettu arkkitehti Josef Stenbäck. Sisällissota viivytti kirkon käyttöön ottamista.
1918	Kirkko vihittiin käyttöön 15.9.1918. Seurakunta kuului silloin Porvoon hiippakuntaan. Piispa Råberghin ollessa sairaana asessori Erkki Kaila toimitti vihkimisen.
1922	Forssan seurakunta itsenäistyi 1.5.1922. Seurakunnassa oli 7811 jäsentä ja tehdaspaikkakuntana Forssa oli kymmenen suurimman joukossa Suomessa.
1922	Albin Savola valittiin ensimmäiseksi kirkkoherraksi. Hän toimi virassa v. 1934 kuolemaansa asti. Albin Savola tunnettiin Ambomaan lähetysaarnaajana.
1923	Forssan kirkko saa lasimaalaukset. Ne suunnitteli Eric O.W. Ehrström vaimonsa Olga Gummerus-Ehrströmin kanssa.
1937	Rovasti K.E. Salonen aloitti kirkkoherrana ja oli virassa vuoteen 1949 kuolemaansa asti. Salonen oli ollut lähetystyössä Japanissa.
1950	Matti Jousimaa valittiin kirkkoherraksi. Hän oli virassa v. 1973 asti ja toimi myös lääninrovastina.
1967	Uusi seurakuntatalo valmistuu Kartanonkadulle. Suunnittelija oli arkkitehti Yrjö Mykkänen.
1969	Forssan ja Kojjärven seurakunnat muodostivat seurakuntayhtymän Forssan ja Kojjärven kuntien yhdistyttyä.
1973	Forssan hautausmaan uusi siunauskappeli vihittiin käyttöön. Sen suunnittelija oli Yrjö Mykkänen.
1973	Samana vuonna Risto Heikkilä aloitti kirkkoherrana ja toimi virassa v. 2002 asti. Heikkilä toimi myös lääninrovastina, asessorina ja kirkolliskokousedustajana.
1977	Leirikeskus Klemelän lisärakennus valmistuu ja uusi majoitusrakennus v. 1981.
1979	Forssan kirkko saa uudet urut. Ne rakennutti urkurakentamo Veikko Virtanen.
1980	Valtakunnalliset evankeliumijuhlat Forssassa
1987	Oma Perheasiain neuvottelukeskus aloitti Forssassa.
1987	Oma seurakuntalehti alkoi ilmestyä muutaman kerran vuodessa.
1994	Forssan seurakunta solmii ystävyys sopimuksen Kaarlin seurakunnan kanssa Tallinnassa. Sitten muita ystävyysseurakuntia ovat Mezaparks Latviasta ja Gödöllö Unkarista.
1998	Forssan kirkossa toteutettiin mittava sisäremontti.
2002	Kirkkoherrana aloitti Esa Löytömäki, joka toimii myös lääninrovastina.
2006	Forssan kirkon tiiliverhoilun korjaus.
2007	Forssan ja Kojjärven seurakunnat yhdistyivät yhdeksi seurakunnaksi.
2008	Kirkon ympärivuoksupilvut lapsille alkoivat kirkon vuosijuhlien aikaan syksyllä ja saivat heti suuren suosion vuosittaisena tapahtumana.
2018	Liitosneuvottelut naapuriseurakuntien kanssa kariutuvat ja seurakunnat jatkoivat itsenäisinä.
2018	Forssan seurakunta juhli 100-vuotiaasta kirkkoa.
2020	Videolähetykset jumalanpalveluksista aloitettiin korona-aikaan. Niitä jatkettiin ja sitä varten hankittiin uudet laitteet 2021, samalla uusittiin kirkon äänentoisto.
2021	Seurakuntaan kuului v. 2021 lopussa 12181 jäsentä ja kirkkoon kuului 73 % asukkaista, veroprosentti on 1,4%.

KUVAT: Forssan museo ja Forssan seurakunta

Perheneuvojan pohdintoja

Tässä kirjoitussarjassa perheneuvojat pohtivat parisuhdetta, ihmisenä kasvamista ja muita elämän ihmeellisyyksiä.

TEKSTI: Anja Nwose

NELJÄ TAVALLISTA USKOMUSTA, JOTKA HANKALOITTAVAT PARISUHDETTA

Joskus haluamme parisuhteelle hyvää, mutta yrityksemme vievät tilannetta huonompaan suuntaan.

Mitkä neljä vaarallista karikkoa pariin kannattaa välttää?

1. PUHU VAIN MUKAVISTA ASIOISTA

Jätä kertomatta, jos sinulla on huolia tai joku asia vaivaa sinua. Älä kerro, jos loukkaannut tai pahoitat mielesi. Kun olet eri mieltä puolisesi kanssa, on parempi olla hiljaa.

2. ETSI AINA SYLLISTÄ

Asioiden ratkaisemisen kannalta on tärkeä selvittää juurta jaksain, miten kaikki tapahtui ja kuka teki virheitä missäkin asiassa.

3. PYRI PUIMAAN KAIKKI SAMAN TIEN LOPPUUN ASTI

Paina päälle, vaikka toinen ei pystyisi puhumaan. Älä anna hänelle tilaa rauhoittua, vaan hiillosta häntä niin kauan, että hänen on pakko puhua.

4. KESKUSTELE PARISUHTEESTA VAIN PUOLISOSI KANSSA

Kaikki parisuhteeseen liittyvät asiat pitää pystyä puhumaan kahdestaan. Ulkopuolisen avun hakeminen on huono merkki.

Mitä jos haastaisit nämä usein käytössä olevat uskomukset ja tekisit jotain uudella tavalla?

Yksi vaihtoehto on tulla

Parisuhteen parkki -keskusteluketken.

Perheasiain neuvottelukeskukseen voi tulla juttelemaan jo ennen kuin on mitään kriisiä.

Yhden kerran leppoisassa keskustelutuokiossa ei etsitä syyllisiä vaan pohditaan oman parisuhteen hyviä puolia.

Ulkopuolisen avun hakeminen on vahvuutta.

Kaarli 350 vuotta – Forssa 100 vuotta

TEKSTI: Marja-Leena Korpela, kirkkovaltuuston puheenjohtaja

Forssan virolainen ystävyysseurakunta Kaarli täytti viime joulun alla kunnioitettavat 350 vuotta.

Forssaan oli saatu kutsu juhlamessuun ja niinpä **Ylitalon Hannu** ja minä pääsimme nauttimaan hienosta tilaisuudesta. Neljännen adventin aamuna kävelimme läheisestä hotellista Toompean mäellä sijaitsevaan Kaarlin kirkkoon. Se on Viron suurin kirkko ja sen tunnistaa hyvin kahdesta tornista. Kirkko on rakennettu vuosina 1862–1870. Arkkitehtinä oli pietarilainen **Otto Pius Hippus**. Hänen suunnitelmanaan oli, että joka puolelta kirkkotilaa pitää olla hyvä näkyvyys alttarille ja saarnatuoliin. Ja se suunnitelma on kyllä toteutunut. Kirkko on avaran tuntuinen, onhan siellä istumatilaa 1500:lle. Koronan takia meitä messuvieraita oli noin 200.

Messussa saarnasi Viron arkkipiispa **Urmus Viilma** ja liturgia toimi kirkkoherra **Jaak Aus**. Viron suurimmat urut pauhasivat ja kirkkokuoro lauloi upeasti. Hienon kokemuksen viimeisteli Kaarlin mahtava akustiikka, mikä johtuu osittain Hippuksen suunnittele-

masta kirkon holvikaarimallista. Myös silmille oli nähtävää. Kirkkohon on korjattu todella kauniiksi sisältä ja ulkoa. Alttaritauluna on ensimmäinen virolainen fresko vuodelta 1879 ja sen aiheena on: ”Tulkaa minun tyköni kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat. Minä annan teille levon.” Tekijäksi mainitaan **J.Köler**.

Messun jälkeen meidät kutsuttiin kirkkokahville pohjakerokseen. Mukana olivat myös arkkipiispa **Urmus Viilma** ja piispatar **Egle**, kirkkoherra **Jaak Aus** ja johtokunnan puheenjohtaja **Kristel Kleinot**. Lohicrois-santit maistuivat ja kahvi oli hyvää. Arkkipiispa puhui hyvää suomea samoin kuin kirkkoherra. Keskustelu oli vilkasta ja sivusi tietysti Kaarlin seurakunnan tilannetta, mikä vaikuttaa olevan hyvä. Toimintaa on paljon ja talous aika hyvin tasapainossa. Talouden nousua on auttanut Kaarlin Kristillisen koulun hyvä oppilastilanne. Koulussa on nyt päiväkotit sekä luokat 1–8 ja tavoitteena on

vielä saada lukio jatko-opintoja varten. Sunnuntai-iltapäivän päätteeksi kävimme tutustumassa kouluun. Se sijaitsee seurakuntatalon tiloissa ja on aika sokkeloinen, mutta luokat on kunnostettu ja opetusvälineistö on modernia. Koulun johtajana toimii **Jaak Ausin** vaimo **Signe**.

Kaarlin seurakunnan historia alkaa Ruotsin vallan ajalta 1600-luvulta, kun Toompeaan rakennettiin uusi puukirkko, joka sai nimekseen Kaarlin ristikirkko ja pyhitettiin neljäntenä adventtina vuonna 1670. Nimensä se sai Ruotsin kuninkaan Kaarle XI:n mukaan. Kirkko rakennettiin Ruotsin Tallinnan varuskunnassa palvelevia suomalaisia ja Toompean virolaisia varten. Tämä kirkko poltettiin suuren Pohjan sodan aikana vuonna 1710, jotta venäläiset eivät voisi käyttää sitä. Seurakunta kuitenkin oli olemassa ja seuraavalla vuosisadalla se sai uuden oman kirkon.

Kaikkea hyvää ja paljon onnea seuraaville 350 vuodelle!

PARISUHTEEN parkki

Parisuhteen parkki voi olla paikallaan kun

- ✓ perheeseen syntyy lapsi
- ✓ perheessä on murkku
- ✓ työtilanne muuttuu
- ✓ perheenjäsenen sairastuu vakavasti
- ✓ lapsi muuttaa pois kotia
- ✓ muu syy

Parisuhteen parkissa nautitaan kuppi kuumaa ja

- ✓ keskitytään ongelmien ennaltaehkäisyyn
- ✓ saadaan työkaluja tyytyväisen parisuhteen ylläpitämiseen
- ✓ syvennetään ymmärrystä oman suhteen vahvuuksista
- ✓ ei etsitä syyllisiä

Varaa aika: p. 050 331 8373, tai tuukka.hamalainen@evl.fi / anja.nwose@evl.fi

www.forssanseurakunta.fi/spu ja tuukka/perheneuvoja

Skannaa QR ja katso video Parisuhteen parkista

AIKUISTEN LAAVUILTA Klemelässä to 5.5. klo 17.

Mukavaa, rentoa yhdessäoloa mm. makkaranpaistoa, pelejä, yhteislaulua, keskustelua, iltahartaus. Mukana Kähärä ja Sulkko.

Ilm. 27.4. mennessä srk-toimistoon p. 03 41 451 (ma-to klo 9–12).

100 vuotta rippikoulua

Itsenäisen Forssan seurakunnan ensimmäiset rippikoulut olivat kirkkoherran vastuulla. Lauri Uusi-Hakimon tietojen mukaan kirkkoherran arvovaltaa tarvittiin pitämään yli 50-päinen nuorisojoukko aloillaan epämukavissa kirkonpenkeissä. Näin siitakin huolimatta, että tytöt ja pojat kävivät rippikoulun erikseen. Aikalaiskertomusten mukaan kanttori Roosin virsitunneilla 1920-luvulla joku saattoi saada tukkapölyäkin.

TEKSTI: Sanna Kuisma, kappalainen

Konfirmaatiotilaisuus Kojjärvellä.

Leirille Klemelään

Forssan seurakunta oli yksi ensimmäisistä seurakunnista, joissa järjestettiin leiririppikouluja. 1950-luvulta lähtien suurin osa forssalaisista nuorista on käynyt rippikoulunsa Klemelässä. 70-luvulle saakka Klemelässä oli vain nykyinen Ylätalo. Talon alakerrassa opiskeltiin ja syötiin, yläkerran makuulavereilla nukuttiin siskonpedissä.

Tärkeitä rippikouluvarusteita vielä 1970-luvulla oli omat ruokailuvälineet, voirasia ja sokerit. Jokainen tiskasi omat astiansa rannassa ja maito haet-

tiin naapurista, Pirttilän tilalta. Puitteet eivät olleet kummoiset, mutta ei kukaan osannut parempaakaan vaatia.

Alatalon valmistuminen 1977 muutti olosuhteen lähes loisteliaiksi. Saatiin kunnollinen keittiö, ei tarvinnut enää tiskata itse ja vuodesta 1981 lähtien majoitusosan valmistuttua saattoi jo nukkua ihan oikeassa sängyssä.

Pyöräilyrippikset

80-luvun uutuus oli pyöräilyrippikoulut Ahvenanmaalle ja 90-luvulla suunnattiin Gotlantiin saakka. Silloin oli itsestään

selvää, että matkaan lähdettiin pyörällä kotoa asti. Ensimmäinen etappi oli pyöräillä Forssasta Turun satamaan. 2000-luvun alussa oli jo suostuttava matkustamaan bussilla Turkuun ja takaisin. Kymmenisen vuotta sitten nuorten innostus pyöräilyyn ja telttailuun hiipui ja näistä ikimuistoisista rippikoulu-seikkailuista oli pakko luopua.

Ajan muutosta kuvaa hyvin se, kuinka muutama vuosi sitten meillä oli polkupyörät mukana rippikoululeirillä Klemelässä. Kerroin nuorille seuraavan päivän ohjelmasta ja totesin,

että pyöräillään siunauskappeliin. Aivan vakavissaan yksi isonen kysyi, olenko tosissani. Kun vakuutin olevani, isonen kysyi, enkö tiedä missä on siunauskappeli. Vakuutin tietäväni, koska käyn siellä harva se viikko. Entistä huolestuneempana isonen jatkoi, enkö ymmärrä, kuinka pitkä matka Klemelästä on kappeliin, ettei niin kauas voi pyöräillä.

Kaikki ei muutu

Paljon on 100 vuodessa muuttunut. Olosuhteet, joihin nuoret ovat tottuneet ovat ohjanneet

muuttamaan myös rippikoulua. Myös opetusmenetelmät ovat erilaisia kuin aiemmin. Jos 100 vuotta sitten nuoret istuivat kirkonpenkissä ja tankkasivat katekismusta ulkoa, nykyisin tehdään ryhmätöitä, opiskellaan käyttäen erilaisia rastiratoja ja toiminnallisia menetelmiä.

Samaan aikaan on jotain, mikä ei ole muuttunut: rippikoulun ydin sisältö. Edelleen nuoret saavat perehtyä siihen uskoon, johon heidät on kastettu ja pohdittua Jumalan rakkautta ja hyvyttä meitä ihmisiä kohtaan.

Historiaa ja muistoja poikatyönohjaajavuosilta

TEKSTI: Hannu Ylitalo, työssä Forssan seurakunnassa 1972–2015

Nuorisotyö kirkossa alkoi kehittyä 1800-luvun lopussa. Toimijoina olivat kristilliset järjestöt, kuten NNKY, NMKY, partioliike sekä Poikien Keskus, joiden toimesta leiri- ja retkitoiminta muotoutui. Poikien Keskus ry. perustettiin 1946 ja Tyttöjen Keskus ry. 1967 ja nämä järjestöt yhdenyivät 1989 Suomen Poikien ja Tyttöjen Keskus – PTK ry:ksi. Vuoden 2017 alusta PTK sulautui Nuori kirkko ry:een.

Suomen kirkon poikatyön historiaa ei voi kirjoittaa mainitsematta **Pentti Tapiota** eli Iso-Partaa ja Partaharjun leirikylää. Siellä Forssastakin käytiin usein. Kirkon hallinnossa nuorisotyö alkoi näkyä vasta vuonna 1925 kun kirkkolakiin saatiin maininta, että papiston on kiinnitettävä huomiota nuorison kristilliseen kasvatukseen.

Forssassa pidetään poikatyön kurssi

Tampereen hiippakunnan piispa **Jaakko Gummerus** oli jo 1929 Forssan piispantarkastuksessa mm. esittänyt toisen papin palkkaamista seurakuntaan, mutta asia toteutui vasta seuraavalla vuosikymmenellä. Vuoden 1935 syksyllä pidettiin Forssan seurakunnan poikatyöntekijäkurssit seurakuntatalossa. Johtajana toimi Suomen Nuorten Kristillisen Liiton poikatyösihteeri **Sulo Karpio**. Kauppalan kirkollisissa uutisissa (Forssan Lehti) 11.10.1935 oli seuraava ilmoitus:

“Poikatyöntekijä kurssit jatkuvat seuraavasti: huomenna lauantaina klo 17 esitys askartelusta, joka pidetään Kuhalan koulun veistosalissa. Tähän tilaisuuteen ovat myös tytöt tervetulleita. Ensi sunnuntaina

Hannu Ylitalo ja Jopo, jolla hän teki kerhomatkoja.

klo 17 iltajuhla yleisölle seurakuntatalossa. Sihteeri Karpio pitää esitelmän ja seurakunnan papit puhuvat. Ensi maanantaina klo 19 pidetään lopettajaiset seurakuntatalossa. Myöskin tähän tilaisuuteen on yleisö tervetullut.”

Innokkaiden vapaaehtoisten ohjaajien ja uuden apulaispappin opastamina lapset ja nuoret osallistui kerhoihin, tapahtumiin, retkille ja leireille. Niitä pidettiin vuosittain myös rovastikunnan seurakuntien kesken. Poikapäiville osallistujien joukko kokosi jopa 200 osallistujaa ohjaajineen. Päivien aikana kisailtiin mm. hiihdossa, Raamatun tuntemuksessa ym. muissa lajeissa. Myös Kanta-Hämeen poikapäiville osallistuttiin.

Klemelän leirikeskus kokoaa lapsia ja nuoria

Toiminta monipuolistui 1950–1960-luvuilla kun Klemelän pappila (vuodelta 1687) otettiin seurakunnan omaan käyttöön leirikeskukseksi. En-

simmäinen poikatyönohjaaja palkattiin kesäksi 1952 ja hän toimi myös Klemelän isäntänä. Tyttöjen ohjaaja saatiin myös kesäksi 1953 leiri- ja kerhotoimintaa varten ja tarjosi uusia mahdollisuuksia työlle. Myöskin ensimmäiset leiririppikoulut pidettiin Klemelässä 1950-luvulla poika- ja tyttöryhmille. Klemelässä lähes jokainen forssalainen lapsi tai nuori on saanut ensimmäisen leirikokemuksensa.

Tullessani poikatyönohjaajan virkaan kesästä 1972 alkaen seurakunta oli muutosten edessä ja oli rakentamisen ja kasvun aika. Uusi seurakuntatalo oli otettu käyttöön ja myös Klemelän kesäkotia remontoitiin ja uuden leirikeskukseen suunnittelu aloitettiin. Uusi talousrakennus valmistui kesäksi 1977 ja majoitustilat vuonna 1981.

Kerhoja ja toimintaa

Uusia kokoontumistiloja otettiin käyttöön eri kaupunginosissa. Myös varhaisnuorten toiminta kasvoi. Kerhoja pidettiin seurakunnan toimipisteissä, kuten Siuristissa, Vierikossa, Talsistissa, Tölönkodilla sekä myös alkuun Viksbergin uusien kerrostalojen kerhotiloissa. Erityis-kerhoja olivat esim. pallokerhot, kokki-, elokuva-, askartelu-, näytelmä-, radio-ohjattavien pienoisautokerho sekä lennokkerhon, jota pidettiin pappilassa sekä Vieremän kerhotilan autotallissa. Leiri- ja retkitoiminta vilkastui kerhotyön kautta.

Polkupyörällä pääsee

Ensimmäinen poikien polkupyöräretki tehtiin Tammelan Portaaseen, jossa yövyttiin

teltoilla kaksi yötä. Heti seuraavana kesänä valloitettiin Hämeenlinna ja sen lähialueet pyöräretkellä. Kesällä 1975 oli matka Ahvenanmaalle, seuraavina vuosina Gotlanti, Itä-Suomi sekä Saksan ja Tanskan matka. Matkat tarjosivat monia elämyksiä, yhdessäolon hetkiä sekä monia muistoja. Poikien viimeinen pyöräretki tapahtui kesällä 1990. Seuraavina vuosina rippikouluryhmät jatkoivat pyöräilyperinnettä.

Partaharjulle

Partaharjun suurleirit olivat tärkeitä. Ne kokosivat poikaryhmiä rovastikuntamme seurakunnista yhteensä kuudelle leirille vuosien 1975-1995 aikana. Piispa **Paavo Kortekangas** esitti vuoden 1975 pidetyn leirin tervehdyksessään: “Partaharju on myös metsäpolkua vilistävä leiri poika, se on havunneulanen ruokakupissa, se on keskustelu- ja opetustilanne tervan nuotion ympärillä, ohjaajien yöllinen kahvi tuli, jossa juttu lentää kahvin poristessa. Se on ... leikki, työ ja laulu kunnan miesten kumppanuus.”

Paikalliset tapahtumat kokosivat kerholaisia sekä vanhempia. Usein näissä vierailijoina

oli tunnettuja henkilöitä mm. juoksija **Ari Paunonen** sekä TV:sta tuttu urheiluselostaja **Seppo Kannas**. Suurin tapahtuma oli v. 1982 Poikien Keskus ry. kanssa Poikien valtakunnalliset talvipäivät. Päivien teemanä oli ”NIIN PALJON”. Päivät kokosivat yhteensä 1200 poikaa eri puolilta Suomea. Kirkkohera Risto Heikkilän sanat avajaisissa jäivät mieleen. ”Niin Paljon” on sana, joka on tarkoitettu juuri Sinullekin. Ota se vastaan! Iloitse ja riemuitse.”

Seurakunta tukee kouluyhteisöä

Kouluvierailut, päivänavaukset, koulukirkot, leirikoulupäivät seiskaluokille tai vaikkapa kymppisynttärarit olivat yhteistyötä koulujen kanssa. “Mikä mahtoi olla kaikkein tärkein tapahtuma 1977?” kysyi piispa Paavo Kortekangas aloitti puheensa ensimmäisillä kymppisynttäreillä v. 1987 Tölön koulun juhlasalissa. Yksi käsi nousi ujosti, mutta vastaus oli varma 10-vuotiaan tytön suusta: Kun me synnyimme. Tämä juhlaperinne jatkuu yhä koulun ja seurakunnan yhdessä järjestämänä tilaisuutena aina alkaen tuosta vuodesta 1987.

Silta matkalla Saksaan Puttgardenissa.

Sadetta pitämässä Kööpenhaminassa.

Kuva Partaharjun Isä- ja Poika juhla-leiriltä 1979.

Naisten aamukahvit

30 vuotta – hengellistä evästä

TEKSTI: Heidi Sulkko, KUVAT: Matti Koppanen

Toiminta alkaa

Aktiiviset vapaaehtoiset aloittivat Naisten aamukahvitoiminnan Forssassa 30 vuotta sitten. Aluksi tilaisuuksista vastasi Forssan seurakunta. Vuonna 2004 mukaan tulivat myös Tammelan ja Jokioisten seurakunnat. Ensimmäiset aamukahvit pidettiin 7.3.1992 Forssan Klubilla, jolloin esiintyjänä oli näyttelijä **Ritva Oksanen**. Tilaisuuden järjestelyistä vastasi työryhmä, johon kuuluivat **Marja-Liisa Heikkilä, Helena Huikko, Ritva Kivistö, Marja-Liisa Merta, Marja Nurmi ja Ritva Simola**. Tähän mennessä naisten aamukahveja on pidetty 200 kertaa ja yhteiskävijämäärä on ollut 10 000.

Monipuolisia puhujia ja musiikkia

Naisten aamukahvit pidetään lauantaisin. Aamukahvitiimi suunnittelee ohjelman ja kutsuu eri ihmisiä pitämään puheosuuden, joka sisältää hengellisen ulottuvuuden. Ohjelmaan kuuluu myös musiikkia. Kahvit nautitaan ennen ohjelmaosuutta. Vuosien saatossa puhujina on ollut mm. näyttelijöitä, muusikkoja, poliitikkoja, kirjailijoita, entisiä missejä, seurakunnan työntekijöitä, evankelistoja ja monien alojen ammattilaisia. Käsiteltyjä aiheita on ollut koko elämän kirjo kuten naisen rooli ja voimavarat, anteeksi-anto, muutoksen aika, kodin

perintö, parisuhde, ihmissuhteet ja rakkaus.

Tuntee itsensä tervetulleeksi

Kevätkauden 2022 ensimmäiset naisten aamukahvit pidettiin lauantaina 28.2. Hotelli Fabrik Forssassa. Puheosuuden piti **Liisa Pura** aiheesta ”Paras on edessäpäin”. Musiikista vastasivat **Sanni Mattila ja Artturi**

Pura. Paikalle saapui 60 kuulijaa. Osallistujilta kysyttiin, mikä saa heidät tulemaan naisten aamukahveille. Vastauksina saatiin: ”Sopiva aloitus lauantapäivälle”, ”Hyvä seura ja yhteenkuuluvaisuuden tunne”, ”Hyvä porukka vetämässä”, ”Mielenkiintoisia aiheita puhujilla”, ”Hyvä ja monipuolinen musiikki”, ”Aamukahville

tullessa tuntee itsensä tervetulleeksi.” ja ”Täältä saadaan hengellistä evästä.” Naisten aamukahvien 30-vuotista taivalta juhlittiin maaliskuun 26. päivänä, jolloin psykologi **Anja Laurila** puhui aiheesta ”Aikuisen naisen” ja musiikissa olivat **Tarja ja Ilpo Mäkelä**.

Hyvää vastapainoa arjelle

Nykyiseen naisten aamukahvitiimiin kuuluvat **Hilkka Eskelinen, Elise Giren, Sirkka-Liisa Leponiemi, Sirkku Oravainen, Liisa Pura, Katariina Yrjölä ja Heidi Sulkko**. Kysyttäessä, miksi tiimiläiset ovat mukana toteuttamassa naisten aamukahveja, Hilkka vastaa: ”Tärkeänä harrastuksenani on toimia ihmisten seurassa. Tässä toiminnassa on aina jotain pysyvää, mutta jokainen aamukahvitalaisuus tuo aina uusia ja kiehtovia näkemyksiä ihmisistä, heidän suhteistaan ja arvoistaan. Musiikki on tärkeässä osassa ajatusten värittämisessä. Siksi olen viihtynyt

aamukahvitoimikunnassa jo 20 vuotta.” Elise kertoo, että hän on mukana naisten aamukahvitoiminnassa, koska se on hyvää vastapainoa arjelle ja on mahdollista tavata erilaisia puhujavieraita, joita ei muuten välttämättä tapaisi. ”Jää olo, että on tehnyt hyvää muille ja itselle”, Elise jatkaa. Sirkku kertoo, että hän haluaa olla mukana ns. matalan kynnyksen seurakunta-toiminnassa, jossa on mahdollisuus saada hengellistä ravintoa. ”Meillä on hyvä tiimiporukka ja napakat kokoukset”, Sirkku sanoo. Myös monipuoliset puheet ja musiikki innostavat Sirkkua olemaan mukana toiminnassa. ”On hienoa nähdä, että suuri joukko naisia haluaa tulla yhteen uudestaan. Se motivoi jatkamaan”, Sirkku kertoo. Katariina kertoo mukanaolostaan: ”Naisten aamukahvien vuosikymmeniä kestävä suosio osoittaa, että on jotakin pysyvää seurakuntien aikuisuustyössä. Hyvä palaute motivoi jatkamaan.”

Kuvassa vas. Sirkka-Liisa Leponiemi, Katariina Yrjölä, Liisa Pura, Sirkku Oravainen ja Hilkka Eskelinen.

” Jää olo, että on tehnyt hyvää muille ja itselle

Lähetystyötä maailmalla ja Forssassa

Forssan seurakunnalla on vahva yhteys lähetystyöhön. Ensimmäinen kirkkoherra, **Albin Savola** oli ollut Ambomaalla lähetystyöntekijänä. Seurakunnan toinen kirkkoherra oli Japanin lähettinä toiminut **Kaarlo Erkki (K.E.) Salonen** (s. 18.5. 1883 Teisko – 1.1.1949 Forssa). Juuri Japaniin Forssasta on ollut säännöllinen yhteys.

TEKSTI: Esa Löytömäki

K.E. Salonen.

Leipurista lähetystyöhön

K.E. Salonen toimi ensin leipurina mutta halusi lähetystyöhön. Hän opiskeli lisää, suoritti ylioppilastutkinnon ja valmistui myös teologiksi. Hänet vihittiin papiksi v. 1911. Hän lähetettiin lähetystyöhön Japaniin v. 1911–1916, jonka jälkeen oli USA:ssa Suomi-Synodin pappina 1918–1923. Sen jälkeen hän palasi Japaniin lähetystyöhön v. 1923–1927 toimien siellä pappiseminaarin johtajana.

Japani oli SLEY:n (Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys) ensimmäinen lähetyskohde. Työ lähti hapuillen liikkeelle 1900-luvun alussa, mutta into oli suuri. Salonen pääsi vakiinnuttamaan työtä. Lähetysinnostusta kuvasi, että lähetejä saatteli matkalle ”tuhansien joukko”. Innostus oli suuri, vaikka vieraaseen kulttuuriin asettuminen ja työ

siellä olivat haasteellisia. Työ ajoittui myös maailmansodan aikaan. Samalla kuitenkin lähetyskannatus Suomessa vakiintui ja lähetystyön asema vahvistui. Salonenkin kirjoitti kirjan ”Pikakuvia Jaapanista” (1916), joka valaisi työtä siellä.

Salonen oli välillä USA:ssa pappina mutta palasi Japaniin v. 1923 ja koulutti työntekijöitä siellä. Hän loi yhteyksiä myös muihin kirkkokuntiin siellä luterilaiselta pohjalta. Japanissa kristillinen kirkko kasvoi hitaasti mutta löysi vähitellen paikkansa.

Salonen oli ahkera kirjoittaja ja otti kantaa myös kotimaan kirkkokeskusteluun. ”Me emme puolusta väärää oppia vaan Jumalan sanan ja sakramenttien pohjalta seisovaa kirkkoa”. Salonen puolusti kansankirkkoa mutta näki siinä hengellisten liikkeiden, erityisesti evankelisuuden merkityksen tärkeäksi.

Forssaan kirkkoherraksi

K.E. Salonen toimi SLEY:n johtokunnassa ja kirjoitti paljon sen lehtiin. Hän julkaisi myös useita kirjoja. Salonen tutki Lutheria ja tämän opetuksia ja suomensi Lutherin tekstejä. Japanin vuosien jälkeen v. 1928–1937 hän toimi Suomessa Evankeliumiyhdistyksen työntekijänä, mm. nuorisoliiton pääsihteerinä. Salonen opiskeli myös raamatuntutkimusta ja edusti siinä varsin konser-

Forssan seurakunnan työntekijöitä kirkon sakaristossa vuonna 1947. Vasemmalla pastori Eino Mäkinen, rovasti Kaarle Erkki Salonen (Forssan kirkkoherrana 1937–1949), kanttori Sulo Saarits, takana kellonsoittaja Väinö Elovirta ja vahtimestari Heikki Silén. Kuva: Lounais-Hämeen Kotiseutu- ja Museoyhdistys.

vatiivisia näkemyksiä. Hänen väitöskirjaansa ei hyväksytty, mutta hänen monia kirjojaan julkaistiin.

Salosen kodin vaikutuksesta kertoo, että hänen pojistaan **Armas** toimi Helsingin yliopistossa ja ulkomailla itämaisen

kirjallisuuden ja kielitieteen professorina. Toinen poika **Veikko** opiskeli filosofian tohtoriksi ja toimi mm. Toijalan kansalaisopiston rehtorina.

Forssan kirkkoherrana Salonen toimi v. 1937–1949. Puoliso **Selma Selina** kuoli vuonna

1919 USA:ssa espanjantautiin ja Kaarlo Salonen meni naimisiin lähetystyöntekijä **Rosa Hytösen** kanssa. Seurakuntatyö työläiskaupungissa koulu Salosta ja hänen näkemyksiään. Hän palveli kansankirkkoa vahvasti evankelisena pappina. Salosen työaika Forssassa oli raskas sisältäen sota-ajan, jolloin hän hoiti seurakuntaa lähes yksin. Hän oli työssään sillanrakentaja ja toimi myös lääninrovastina. Hänet muistetaan polkemassa punaisella polkupyörällään pitkien Forssan kuoppaisia katuja eikä hän halunnut autoa. Työ ja ihmiset olivat hänelle sydämen asia. Hänet muistetaan täsmällisenä ja harkitsevana miehenä, jota kunnioitettiin.

K.E. Salonen ja rippikoululaiset.

TYÖ- JA JUTTUTUPA TÖLÖNKODILLA

Työtupa kokoontuu maanantaisin klo 10.00–12.30 Tölön liikekeskuksessa, Rajakatu 11.

Työtuvassa on kolmet kangaspuut sekä muutama ompelukone ja saumuri.

Mikä parasta, maanantaisin kokoontuva Työtupa tarjoaa mahdollisuuden sinulle tulla ja tehdä yhdessä, samalla nauttien kahvista ja hyvästä seurasta. Tuotteet myydään sopessa ja tuotto käytetään lähetyksen hyväksi.

Lähetyssoppi Forssassa

Hämeentie 5 – Puistolinnaa vastapäätä – on uusien ja kauniiden käsitöiden myymälä.

Sopesta löydät laajan valikoiman sukkaa, lapasia, liinoja, mattoja, tyynejä ja paljon muuta!

Tule, katso, osta ja ihastu!

Soppi avoinna arkisin klo 10–14 ja joka kuukauden 1. arkilauantai klo 10–12

Sopesta löydät lahjoja niin häihin ja muihin juhliin.

Lähetyssopeen tuotto käytetään lähetystyön tukemiseen eri lähetysjärjestöjen kautta.

TERVETULOA OSTOKSILLE!

Nordmanit Japanin lähetteinä

Uudemmaa lähettipolvea edustavat **Kristiina ja Jari Nordman. K.E. Salosen** tavoin hekin ovat olleet myös Forssan seurakunnan palveluksessa Suomessakin.

Japaniin lähtiessään Jari toimi Forssan seurakunnan kappalaisena Kristiinan ollessa pyhäkoulusihteri. Lähetyskentälle heidän mukaansa lähtivät myös pojat **Henrikki** ja **Sakari**, tuolloin 7- ja 5- vuotiaat. Työkentällä he olivat Lähetysyhdistys Kylväjän lähetteinä kaksi kautta vuosien 1988 ja 1998 aikana ollen välillä Suomessa. Ensimmäinen seurakunta, jota he palvelivat, oli Itämissä ja toinen seurakunta Kobessa, Seishin New Town nimisellä paikkakunnalla.

Japanissa Jari toimi pappina, saarnasi, opetti ja piti jumalanpalveluksia. Kristiina teki työtä erityisesti naisten ja perheiden parissa sekä osallistui pyhäkoulu-työhön.

Myönteinen suhtautuminen, vaikea kieli

Japanissa ihmisten länsimaalaisiin suhtauduttiin yleensä positiivisesti, erityisesti perheen lapsiin. Elämistä myös helpotti se, että kaikki toimii ja yhteiskunta on hyvin järjestäytyneet. Pienissä seurakunnissa seurakuntalaiset osoittavat suurta uskollisuutta ja palveluhalua.

Tämä on erityisen merkittävää, erityisesti ajatellen miehiä, Jari toteaa. – Japanissahan tehdään pitkiä työpäiviä ja vapaata on vähän. Sunnuntai on yleensä

se ainoa vapaapäivä. Silti monet haluavat antaa senkin seurakunnalle.

Vaikeaa oli, kun perheen pojat joutuivat lähtemään arkipäiviksi kouluun Japanin suomalaiseseen kouluun Jasukoon. Ikävä oli usein puolin ja toisin. Viikonloppuisin sitten oltiinkin perheenä mahdollisimman paljon yhdessä.

Kieli on mahdottoman vaikeaa, erityisesti kirjoitettu kieli.

Kyse ei ole vain siitä, mitä toinen sanoo, vaan ymmärtämisestä. Vaikkapa sana kyllä. 'Hai'. Mutta 'hai' ei Japanissa aina tarkoita sitä, miltä se kuulostaa, vaan tilanteen mukaan pitäisi tulkita se, mitä japanilainen kyllä-sanalla todella tarkoittaa.

Haasteellista lähetystyötä vanhassa kulttuurissa

Japanilaiseen itseymmärrykseen kuuluu ajatus maan jumallisuudesta alkuperästä. Kulttuuri on vahvasti sidoksissa shintolaiseen uskontoon ja toisaalta buddhalaisuuteen. Siihen kuuluu olennaisesti esimerkiksi esi-isien henkien palvonta. Kun japanilainen kääntyy kristityksi, hän samalla joutuu sanoutumaan irti esi-isien henkien palvonnasta vaarantaen siten siteet sukuun ja perheeseen. Monille tämä on liikaa vaadittu.

Kristillistä lähetystyötä vaikeuttaa sekin, että ei ole aikaa seurakuntayhteydelle, Jari kertoo. Ihmiset ovat hyvin työorientoituneita ja kiireisiä. Vapaata aikaa on vähän.

Japanissa harjoitetaan paljon spiritismiä ja uskotaan horoskooppeihin ja taikakaluihin. Henkivaltojen taistelu on maassa hyvin todellista ja sen lähetystyöntekijätkin joutuvat kohtaamaan.

Japanilaisessa kulttuurissa on kuitenkin paljon hyviä puolia. Esimerkiksi esteettisyys ja kauneuden arvostaminen. Ja japanilainen ruoka on todella hyvää, kuten me suomalaisetkin olemme sushi-innostuksen myötä havainneet. Japanilaista ruokaa nautitaan usein myös Nordmanien perheessä.

Yllättäen Jari nostaa myös esille japanilaisen gospelin. Se on kuulemma tutustumisen arvoista. Hän mainitsee erityisesti artistin nimeltä **Chu Kosaka**.

Kiitokset Forssalle

Nordmanit muistavat lämpimästi yhteyttä, joka heillä Japanin aikana oli Forssaan lähettäjaseurakuntana. Tuki oli muutakin kuin vain taloudellista. Heitä muistettiin milloin Forssan lehdillä, milloin lakritsilla ja salmiakilla. Tärkeimmäksi he toteavat esirukouksen. Monista forssalaisista lähetystyön tukijoista Jari nostaa esille erityisesti **Laila** ja **Arto Mäki-Kerttulan**.

Japanista palattuaan Jari Nordman toimi Puolustusvoimien palveluksessa sotilas-pastorina ja kenttärovastina. Viimeiset kymmenen vuotta rovasti Jari Nordman on toiminut Suomen Raamattuopiston

Jari ja Kristiina Nordman 2018.

Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen aluejohtajana, jossa työssä hän on jatkanut, vaikka eläkeikäkin on saavutettu. Vaimo Kristiina opiskeli Japanista palattuaan itsensä teologian maisteriksi ja toimii Kansan Raamattuseuran kouluttajana. Molemmilla pojilla on oma perhe ja lapsenlapsia Kristiinalla ja Jarilla on viisi. He asuvat Iitin Kausalassa.

Nordmanin perhe 1988.

FORSSAN SEURAKUNNAN JAPANINTYÖ JATKUU...

Teksti: **Asko Kantola**

Perinteitä nimikkolähetteinä jatkavat **Kia** ja **Markus Syrjätie** ja lapset **Noomi** ja **Lydia**. He lähtivät Japaniin vuoden 2020 lopulla ja ovat siitä asti opiskelleet tuota vaikeaa Japanin kieltä. Kielenopiskelun ohessa he ovat jo osallistuneet seurakuntatyöhön ja pitäneet pieniä puheitakin.

Tänä päivänä lähetystyötä tehdään yhä enenevässä määrin myös sosiaalisen median kautta, niin kuin voi odottaakin Japanin kaltaisessa korkean teknologian maassa. Sen ohella aina yhtä tärkeällä sijalla ovat henkilökohtaiset, kasvokkain tapahtuvat kohtaamiset.

Ja aina yhtä tärkeää on lähetettävien seurakuntien hengellinen tuki. Siksi saamme esirukouksissa muistaa Syrjätien perhettä ja heidän kanssaan koko Japanin kansaa.

Tutustu: "Syrjäteillä Japanissa"

Perheleirit

Klemelässä (Syrjänharjuntie 12) 9-10.7.2022 ja 11-12.7.2022

Ohjelmassa on sekä ohjattua että vapaata puuhaa. Leirin aikana on myös mahdollisuus uimiseen ja saunomiseen. Leirit alkavat klo 9.30 ja loppuvat seuraavana päivänä klo 13. Ilmoittautuminen alkaa 4.4. osoitteessa www.forssanseurakunta.fi/tulemukaan/lapsille-ja-lapsiperheille/muutapahtumat-ja-leirit Ilmoittautuminen päättyy 6.6. Osallistuthan leiriin täysin terveenä! Molempiin leireihin on oma ilmoittautuminen ja leirien ohjelma on sama. Hinta 20€/aikuisen, 10€/lapsi ja alle 5v ilmainen.

FORSSAN SEURAKUNTA

Kirkon diakonia viettää 150-VUOTISJUHLIA

TEKSTI: Forssan seurakunnan diakoniatimi: Anni Lautaporras, Arja Kujala, Katri Tuori, Tero Ruuskanen ja Heidi Sulkko

Tänä vuonna 2022 tulee kuluneeksi 150 vuotta ensimmäisestä suomalaisesta diakonissan vihkimyksestä. **Matilda Hoffman** vihittiin diakonissaksi Pietari-Paavalin kirkossa Viipurissa 1.9.1872. Sisar Matilda työskenteli Viipurin diakonissalaitoksen palveluksessa koko työuransa. Diakonissakoulutus mahdollisti naisille työn kirkon palveluksessa. Tämän päivän kirkossa on noin 1300 diakoniatyöntekijää, naisia ja miehiä.

Monissa seurakunnissa järjestetään juhlatilaisuuksia, joissa huomioidaan erityisesti diakonian vapaaehtoistyöntekijöitä. Vuoden mittaan kerrotaan oman seurakunnan diakonian historiasta. Juhlavuosi näkyy ja kuuluu lisäksi television ja radion hartausohjelmissa sekä esimerkiksi kirkon ja seurakuntien somessa.

Diakonia on kirkon vahvuus

Seurakuntasisaret ovat vaihtuneet sosionomi-diakoneiksi ja sairaanhoitaja-diakonissoiksi, jotka tarjoavat luotettavaa ammattiapua hauraassa elämäntilanteessa oleville ihmisille tiiviissä yhteistyössä kuntien ja järjestöjen toimijoiden kanssa.

Diakoniatyössä keskeistä on oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden ja ihmisarvon puolustaminen. Keskusteluapu selkeyttää elämäntilannetta ja auttaa löytämään tarvittaessa muita avun lähteitä. Joissakin tapauksissa on mahdollista avustaa akuutissa taloustilanteessa. Lisäksi useimmat seurakunnat antavat ruoka-apua joko elintarvikkeina tai aterioina. Nykyään

Forssan seurakunnan diakoniatyöntekijät vuonna 2022: Arja Kujala, Tero Ruuskanen, Katri Tuori ja Anni Lautaporras. Kuva: Tiina-Maria Kauppi.

terveyskysymyksissä apu on esimerkiksi neuvontaa ja palveluohjausta. Kirkko on vahvistanut diakonista toimintaansa erityisesti koronaepidemian aikana.

Diakoniatyöntekijöiden rinnalla ja kumppanina kulkevat vahvasti vapaaehtoiset diakonian toimijat, joita ilman moni asia jäisi toteuttamatta. Jokainen kristitty on kutsuttu olemaan lähimmäinen.

Juhlavuosi Forssan seurakunnassa

Tämä sama vuosi on Forssan seurakunnan 100-vuotis- ja

diakonian 150-vuotisjuhlavuosi. Ensimmäinen iso juhlavuoden tapahtuma on vappuna. Seurakunnan 100-vuotisjuhlan yhteydessä jaetaan Pro Diaconia -mitalit. Mitali on arvokas huomionosoitus henkilölle tai yhteisölle, joka on toiminnassaan tai päätöksenteossään toiminut diakoniaa edistäen tai erityisellä tavalla lähimmäisen rakkautta toteuttaen. Mitalin on myöntänyt Forssan seurakunnan kirkkoneuvosto. Tämä huomionosoituksen jakaminen on yksi osa diakoniatyön 150-vuotisjuhlaa Forssassa.

Ansioituneita vapaaehtoisia

Pro Diaconia -mitalien saajat ovat **Liisa Ahtola, Sisko Hakamäki, Marja-Terttu Honkasalo, Helka Ketola, Anneli Stenfors ja Marjatta Virtanen**. Mitalien myöntämisessä on otettu huomioon huomattavan pitkä ja antaumuksellinen työ vapaaehtoistehtävissä. Liisa Ahtola, Helka Ketola ja Marja-Terttu Honkasalo ovat toimineet Matkun ja Kojjärven kerhojen vapaaehtoisina emäntinä ja mahdollistaneet kerhojen tarjoiluita tavalla, joka on ollut ainutlaatuinen. Lähimmäisyy-

den ylläpitäminen kylillä on toteutunut heidän toimestaan myös monin muin vaihtelevin ja kylien ihmisten elämää rikastuttavin tavoin. Marjatta Virtanen on organisoinut Lounaspyssäkki-toiminnan, jossa koulujen ylijäämäruokaa monipuolisesti täydennettynä tarjoillaan 2€ hintaan. Hän toimii myös Euron aamiaisella sekä lähetystyössä ja ystävyysseurakuntatyössä. Sisko Hakamäki ja Anneli Stenfors toimivat Euron aamiaisella sekä Ystävänkamarin kautta ikäihmisten ystävä- ja virkistystoiminnassa kodeissa

Pro Diaconia –mitalit ojennetaan ansioituneille vapaaehtoisille 1.5. Diakonian juhluvuoden kunniaksi. Kuva: Anni Lautaporras.

ja laitoksissa sekä ovat mukana ystävyysseurakuntatyössä. Kaikilla mitalin saaneilla vapaaehtoisuustyö on ollut pitkäkestoista ja sitoutunutta. Osa palkituista on toiminut tehtävissään jopa vuosikymmeniä.

Vapaaehtoisuudessa jokainen saa toimia itselleen mieluisissa tehtävissä sen verran kuin hyvältä tuntuu. Forssan seurakunnassakin sadat vapaaehtoiset ansaitsevat tunnustusta. Rohkenemme nostaa juhluvuoden kunniaksi nämä Pro Diaconia -mitalilla palkitut henkilöt esiin myös korostaaksemme kaiken vapaaehtoisuuden voimaa ja merkitystä. Toivomme tämän innostavan ja rohkaisevan jokaista näkemään itsensä osana suurempaa kokonaisuutta ja yhteistä tehtävää. Pro Diaconia -mitaleita myönnetään jatkossakin säännöllisin väliajoin.

Tapahtumia pitkin juhluvuotta

Toukokuussa diakoniatyönteki-

jät ovat tavattavissa toritempauksessa. Alustava suunnitelma on jakaa 150 kpl ruisleipiä, yksi jokaisen diakoniatyön vuoden kunniaksi. Syksyllä Diakonian viran päivänä 1.9. järjestetään diakonian 150-vuotisjuhlatilaisuus. Tarkoituksena on pitää esillä diakoniaa, koko seurakunnan yhteistä tehtävää, yhteistyökumppaneiden, vapaaehtoisten ja kaikkien seurakuntalaisten iloksi. Myös kuluvan vuoden seurakuntalehdissä pidämme diakoniatyötä esillä.

Vielä ehtii vaikuttaa siihen, millä kaikilla tavoin juhlitaan. Mikä sinulle on diakoniassa tärkeää? Miten nostetaan esiin se kaikkein olennaisin? Mikäli sinulla on ideoita tapahtumien yhteyteen tai lehtijutuksi tai muuten juhluvuoteen liittyen, ole yhteydessä ja kerro ajatuksesi. Diakonia on yhteinen asia arjessa, siksi sitä on tärkeää myös juhlaa yhdessä!

Poimintoja diakonian historiasta

1867	Helsingin Diakonissalaitos perustettiin.
1869	Viipurin Diakonissalaitos (nyk. Lahden Diakonialaitos) perustettiin.
1872	Suomen kirkon ensimmäinen diakonissavihkimys. Mathilda Hoffman vihittiin Viipurin Pietarin-Paavalin kirkossa.
1879	Rauman seurakuntaan palkattiin diakonissa Cecilia Blomqvist. Hän oli ensimmäinen seurakuntatyöhön palkattu diakonissa Suomessa.
1883	Helsingin Kaupunkilähetys perustettiin (nyk. HelsinkiMissio). Yhdistyksen ensimmäinen diakonissa oli Cecilia Blomqvist.
1898	Virtain seurakuntaan palkattiin ensimmäiseksi diakonissaksi Anna Kähkönen Sortavalan diakonissalaitoksesta.
1899	Otto Aarnisaloon kirjassaan "Suomen kirkon diakoniakysymys" esitti perusteita seurakuntadiakonian kehittämiseksi.
1907	Tampereen kaupunkilähetys (nyk. TampereMissio) perustettiin. Kaupunkilähetys palkkasi diakoneja ja diakonisseja.
1918	Sisällissodan aikana diakonissat toimivat sairaanhoitotehtävissä rintamalla ja vankileireillä auttaen sodan molempia osapuolia.
1918	Kirkolliskokous päätti, että seurakuntien oli huolehdittava diakoniatyöstä mm. palkkaamalla diakoneja ja diakonisseja.
1918	Someron Diakonaattiyhdistys perustetaan. Samana vuonna julistettiin haettavaksi Someron seurakunnan ensimmäinen diakonian virka, joka saatiin täytettyä vasta 1922.
1923	Köyhäinhuoltolaki velvoitti kuntia perustamaan köyhäinhuoltolautakunnan kunnan köyhäinhoidon järjestämiseksi.
1927	Suomen kirkon ensimmäinen piispallinen diakonissan vihkimys toimitettiin Oulussa.
1939	Talvisodassa diakonisseja palveli sairaanhoitotehtävissä lääkintäkomppanioissa sekä kenttä- ja sotasairaaloissa.
1939	Seurakuntatyössä diakonissat keskittyivät hengelliseen työhön, kotisairaanhoidon ja huoltotyöhön.
1940	Talvisodan jälkeen diakonisseja työskenteli siirtoväen avuksi perustetuissa tilapäisissä sairaaloissa sekä kiertävinä sairaanhoitajina.
1941–1944	Jatkosodan aikana diakonisseja työskenteli sotasairaaloissa sairaanhoitotehtävissä ja sielunhoitajina.
1941–1944	Seurakuntatyössä diakonissat keskittyivät kotisairaanhoidon ja huoltotyöhön. Diakonisseille uutena työmuotona aloitettiin tyttö- ja poikakerhot.
1944	Kirkkolain mukaan jokaisen seurakunnan tuli palkata diakoneja tai diakonisseja ja tästä saattoi poiketa vain kapitulin luvalla (kirkkolaki hyväksyttiin 1943 ja se tuli voimaan 1944).
1944	Suomen kirkon diakonian johtosääntö hyväksyttiin. Sen mukaan diakoniatyön tarkoituksena oli hengellisen, ruumiillisen ja aineellisen avun antaminen erityisesti heille, joiden hätä on suurin ja joihin muu avustaminen ei ulotu.
1947	Suomen evankelis-luterilainen kirkko liittyi kirkkojen kansainvälisen avun verkostoon. Kirkon Ulkomaanapu perustettiin.
1948	Forssan seurakuntaan palkattiin ensimmäinen seurakuntasisar Aili Laitinen.
1949	Suomen kirkon diakonian yhteistyövaliokunta aloitti toimintansa. SKDY:n tehtävä oli koordinoita koko kirkon diakoniatyötä.
1949	Forssan seurakuntaan perustettiin diakoniatuimikunta ja diakonian viralle ohjesääntö.
1950	Yhteisvastuukeräys toteutettiin ensimmäisen kerran.
1951	Suomen Diakonissalaitosten Liitto perustettiin.
1956	Seurakuntasisaren mallijohtosääntö hyväksyttiin.
1958	Suomen Kirkon Sisarliitto perustettiin yhdistämään diakonissat, antamaan heille ammatillista tukea sekä valvomaan yhteisiä etuja.
1960	Diakonia-lehti perustettiin.
1960	Suomen Diakonien Liitto perustettiin diakonikoulutettujen ja diakoniksi vihittyjen etujärjestöksi.
1963	Kirkolliskokous päätti diakoniksi ja diakonissaksi vihkimisen kaavan ottamisesta kirkkokäsikirjaan.
1966	Kirkon diakoniatuimikunta perustettiin.
1970	Miehet saivat mahdollisuuden opiskella diakonissaksi.
1972	Kansanterveyslaki siirsi kotisairaanhoidon diakonisseilta kuntien tehtäväksi.
1972	Seurakuntakuraattoreiden (diakoni) koulutus aloitettiin Helsingissä.
1974	Diakoni Eino Martikainen aloitti ensimmäisenä vankiladiakonina. Virka oli sijoitettu Pelson varavankilaan. Vuotta myöhemmin vankiladiakonin virka saatiin myös Naarajärvelle.
1975	Kirkko siirtyi virkaehtosopimusjärjestelmään. Diakoniatyöntekijöiden palkka- ja asutuskysymykset olivat keskeisessä asemassa Suomen Kirkon Sisarliiton toiminnassa.
1976	Ensimmäinen miesopiskelija valmistui diakonissaksi.
1982	Kirkkolaissa erillisinä olleet diakonin ja diakonissan virat yhdistettiin diakonian viraksi.
1989	Tampereella avattiin Mummon Kammarin ensimmäisenä vapaaehtoisuuden keskuksena Suomessa.
1990-luku	Lama toi seurakuntiin ruokapankit ja työttömien ruokailut sekä siirsi muutoinkin diakonian painopistettä taloudelliseen auttamiseen.
1994	Ystävänkammari aloitti toimintansa Forssassa.
1996	Diakonia-ammattikorkeakoulu aloitti toimintansa väliaikaisella toimiluvalla.
2000	Diakonia-ammattikorkeakoulun toimilupa vakinaistettiin.
2001	Diakoniatyöntekijöiden Liitto julkaisee ensimmäistä kertaa diakoniatyöntekijöiden eettiset ohjeet.
2015	Lounaspysäkki aloitti toimintansa Forssan pappilan Pysäkillä.
2018	Ensimmäistä diakonian viran päivää vietettiin syyskuun 1. päivänä sisar Matildan vihkimispäivän mukaisesti.
2020	Koronapandemian vuoksi diakonia siirtyi nopeasti digiaikaan, kuten muukin seurakuntatyö. Kirkon diakonian päivät pidettiin ensimmäistä kertaa verkkolähetystenä.
2022	Diakonien juhluvuosi. Ansioituneita vapaaehtoisia palkitaan Pro Diaconia -mitalein.

Diakoniatyö Forssan torilla ti 24.5.

"ELÄMÄN LEIPÄÄ JO 150 VUOTTA"

Tervetuloa tapaamaan diakoniatyöntekijöitä arjen ja juhlan merkeissä!

Euron aamiainen
keskiviikkoisin klo 9-9.45
Forssan seurakuntatalon
ruokasalissa.

Aamiaisen hinta 1€
sis. puuroa, leipää ja
kahvia/teetä.
Tervetuloa aamiaiselle
ja nauttimaan
mukavasta seurasta!
Järjestää diakoniatyö

LOUNASPYSÄKKI
Pappilan Pysäkillä
perjantaisin, klo 12-13

Tarjolla koulujen ylijäämäruokaa
täydennettynä salaattilla,
maidolla ja leivällä.

Hinta 2€.
Osoite I linja 2, käynti sivuovesta.
Järj. Diakoniatyö

Kantika-kuoro kävi ulkomailta asti

TEKSTI: Antti Vuoristo

Lasten kuorotoiminta Forssan seurakunnassa alkoi sillä tavalla, että kanttorit **Sulo Saarits** ja **Aarne Aartio** toivat vahvistetun koululuokan mm adventtina laulamaan kirkkoon Hoosiannaa. Uusi aika-kausi alkoi vuonna 1958, kun lastenkuoro aloitti toimintansa Seurakunnassa. Lastenkuorosta tuli Tyttökuoro, välillä se oli Poikakuoro, mutta lopulta nimeksi vakiintui **Kantika-kuoro**.

Kantika-kuoro lauloi kirkossa, opetteli uusia virsiä, piti virsikinkereitä ja tietysti lauloi musiikkitilaisuuksissa. Kaiken tarkoituksena oli yhtyä seurakunnan virteen ja se, että Sana leviäisi myös laulettuna seurakunnan keskuudessa. Kuorolaulusta puhutaan harrastuksena, mutta sillä on suuri merkitys. Kantikat ovat Raamatun lauluja ja niistä koko maailmassa tunnetuin on Marian kiitosvirsi.

Tärkeintä oli laulaa jumalanpalveluksessa. Laulajat ja johtajat eivät niinkään asiaa huomioineet, mutta suntio **Pentti Kaleva** vakuutti, että tulee paljon väkeä kirkkoon, kun Kantika-kuoro laulaa. Mieluisia hetkiä olivat Äitienpäiväjuhlat Seurakuntatalossa. Kantika-kuoro kutsui äitejä juhlaan ja

kuoroemäntä **Aura Petteri** järjesti kuorolaisten kanssa tarjoilun. Eräänä kertana Forssalaisten lisäksi juhlassa oli ryhmä Ruotsista diakonissa **Saara Beckmanin** johdolla.

Laulukaudella yksi tavoitteista oli matka Pohjoismaihin ja laulaminen siellä jumalanpalveluksessa. Pastori **Veli-Pekka Järvinen** järjesti niin, että lauloimme Ruotsin inkeriläisten juhlassa Boråsissa. Kun tohtori **Juhani Jääskeläinen** kertoi inkeriläisten kohtalosta, osa kuorolaisista olisi halunnut jäädä kuuntelemaan. Eräänä vuonna matkasta Taalainmaalle tuli ikimuistoinen.

”Laulakaa Herralle uusi virsi, laulakaa Herralle kaikki maa!” Tämän kehotuksen voi lukea Martti Lutherin virsikirjasta. Monin tavoin meitä kannustetaan laulamaan kiitosvirsiä ja ylistämään Herraa. On säilynyt äänite, jossa Kantika-kuoro laulaa jumalanpalveluksessa Johann Seb. Bachin laulun Näin Jeesusta vain mä ylistää saan. Esitystä kuunnellessa herkistyy, näinkö ihanasti kuoromme nuoret osaavat laulaa. Kirkkokuoron, solistien ja orkesterin esityksiä voi kuunnella CD-levyltä.

Kuorolaisena on mahdolli-

suus tutustua vieraisiin maihin ja on mahdollisuus myös laulaa vieraalla kielellä. Eräässä vanhainkodissa kuului valitus, että laulaisivat edes niin että voisi ymmärtää. Kävikin niin, että juuri silloin aloitimme laulun ruotsinkielellä. Ilmeet kirkastuivat. Kantikalaiset tekivät pohjoismaista yhteistyötä, sillä kesämatkoilla saimme vieraila Ruotsin, Norjan ja Tanskan Pohjola-Nordenin ystävien luona. Yhdellä matkalla tutustuimme Ahvenanmaahan, toisella Turun saaristoon.

Kun kuorolaisia on yli 50, käy kommelluksiakin. Norjaan matkatessamme ajoi toinen bussi väärään suuntaan, ja sekin, että unohdimme pysähtyä ottamaan yhden soittajan mukaan. **Heini**-viulisti tuli seuraavalla laivalla ja tapasimme Tukholman satamassa. Kantika-kuorolla ja Kirkkokuorolla oli ilo saada laulaa oman orkesterin säestyksellä. Jousisoittimien lisäksi soittimina oli kaksi huilua ja kaksi klarinettia, joskus trumpetti, fagotti ja patarummut. Levyille on tallennettu Kantikan laulua sekä Mozartin Messu C-duuri. Apujohtajina kuorossa olivat vuoroin **Mai-Leena Rämön** ja **Kaarina Teppo**.

GALLUP

TEKSTI: Lotta Saarenmaa KUVAT: Lassi Puhtimäki

Mitä kirkko ja seurakunta merkitsevät sinulle?
Millaisia terveisiä haluaisit lähettää 100-vuotiaalle seurakunnalle?
Mikä on paras muistosi seurakunnasta?

RIITTA RAUTIO

”Kirkko ja seurakunta merkitsevät minulle hiljentymistä. Toisaalta niissä molemmissa korostuu myös yhdessä toimiminen. Lisäksi ne tuovat mieleeni ensimmäisenä erilaiset tapahtumat, kuten joulukirkon ja pääsiäisvaelluksen. Parhaita muistojani ovat omat vihkiäiseni, lasteni kasteet sekä 25-vuotishääpäivänä avioliitomme uudelleensiunaaminen. Seurakunnalle voisin lähettää sellaisia terveisiä, että tapahtumia saisi olla entistä enemmän. Ne tuovat seurakunnan ja seurakuntalaiset yhteen.”

RIITTA KALEVA

”Seurakunta ja kirkko ovat molemmat tärkeitä toimijoita, jotka edustavat minulle jokapäiväisiä arvoja ja asioita. En käy kovin usein kirkossa, mutta osallistun seurakunnan toimintaan muuten. Tällä hetkellä käyn ukulele-ryhmässä. Joulun minulle merkityksellisin kristillinen juhla. Myös työelämässä seurakunta tuli tutuksi perhepäivähoitajan työn kautta. Paras muistoni seurakunnasta on työntekijät, joiden kanssa oli helppo tehdä yhteistyötä. He kaikki olivat valtavan mukavia!”

EIKKA KÄHÄRÄ

”Forssan seurakunta on yksi hengellisistä kodeistani. Se on paikka, josta löytää hengellisiä matkakumppaneita, joiden kanssa voi keskustella ja jakaa ajatuksia. Parhaat muistoni liittyvät rippikoulu-työhön. On ollut upeaa, kun olemme yhdessä nuorten kanssa oivaltaneet jotakin tärkeää. Toinen muistoni liittyy erääseen messuun, jossa esirukoukseen oli yhdistetty tanssiesitys. Se toi pyhyden esiin aivan uudella tavalla. Terveiseni seurakunnalle kuuluu näin: Pidetään huolta seurakunnasta, se pitää huolen meistä. Kirkko on ollut monen sukupolven voiman lähde. Uskon, että se tulee olemaan sitä myös seuraavat 100 vuotta.”

LAHJOITA mulle huominen!

Seurakuntien perinteisen Yhteisvastuu keräyksen 72. keräysvuosi on käynnistynyt.

Teksti: **Katri Tuori**, diakoni,
Yhteisvastuukeräys päällikkö

Tämänvuotisen keräyksen kampanjateema ”Lahjoita mulle huominen” nostaa esiin nuorten hädän ja toivottomuuden kokemuksen, jota pitkittänyt korona-aika on lisännyt. Pandemia on osunut nuorille herkkään ikävaiheeseen ja koetellut ikäpolvea kovalla kädellä niin Suomessa kuin maailmalla. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL:n vuonna 2021 toteuttaman kouluterveyskyselyn tulokset paljastivat suomalaisnuorten mielenterveyden heikentyneen pandemian aikana. Kyse ei ole yksin suomalaisesta ilmiöstä – samansuuntaisia tuloksia on enenevästi raportoitu maailmanlaajuisesti. Nyt helmikuun lopulla Venäjän aloittama sota Ukrainassa lisää vielä entisestään nuorten tulevaisuuden näkymien rikkoutumista.

Keräyksen avulla nuorten arkeen tukea

Yhteisvastuukeräyksen keräystuotoista 40 prosenttia lahjoite-

taan Suomeen. Puolet Suomeen kohdistetuista keräystuotoista jää paikallisseurakunnille ahdingossa olevien nuorten tukemiseksi tehtävään työhön sekä diakonia-avustuksiin.

Toisen puoliskon vuoden 2022 Suomeen kohdistettavasta keräystuotosta saa Lasten ja nuorten keskus, jossa kehitetään matalan kynnyksen jalkautuvia palveluja tukemaan lasten ja nuorten hyvinvointia. Tuki kohdistetaan erityisesti 15–19-vuotiaille, joiden joukossa on merkittävä määrä etäopiskelusta ja eristäytymisestä kärsineitä nuoria, jotka kokevat yksinäisyyttä, ahdistusta ja toivottomuutta. Lasten ja nuorten keskuksen etsivän nuorisotyön Palveluoperaatio Saappaan toimintaa laajennetaan keräystuotolla uusille paikkakunnille ja NettiSaapasta kehitetään. Uutuutena Saapas-toimintaa levitetään myös kouluihin. KouluSaappaassa tavoitteena on lisätä turvallisia aikuisia koulun arkeen lisäkorviksi ja

LUODAA YHDESSÄ TOIVOA! Osallistu Yhteisvastuukeräykseen:

- Nettilahjoitus yhteisvastuu.fi/forssa
- MobilePay 87645 (Forssan nro)
- Tilisiirrot Yhteisvastuun tileille, käytä viitettä 302041
- OP FI14 5000 0120 2362 28
- Aktia FI82 4055 0010 4148 41
- Nordea FI16 2089 1800 0067 75

Lämmin kiitos lahjoituksestasi!

kannustajiksi. Keräysvaroilla kehitetään ja laajennetaan myös Moottoripaja- sekä Perheystävä-toimintoja. Moottoripajat ovat nuorille harrastuspaikkoja, joissa rassailun ohella opitaan arjen hallintaa, pohditaan tulevaisuutta ja pidetään hauskaa ilman päihteitä. Perheystävä tarjoaa tukea yksinäisille, kuormittuneille tai syrjäytymisuhan alla oleville lapsiperheille.

Yhteisvastuukeräyksen tuotosta 60 prosenttia ohjataan Kirkon Ulkomaanavun katastrofirahastoon, jonka avulla pystytään käynnistämään ja toteuttamaan hätäaputoimenpiteitä humani-

taarisissa katastrofeissa. Kehittyvissä maissa koulunkäynti keskeytyi koronan myötä monien nuorten osalta kokonaan, koska etäopetukseen tarvittava valmius ja välineet puuttuivat. Pandemia on vaikeuttanut jo valmiiksi haastavia olosuhteita ja kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien perheiden toimeentuloa. Keräyksellä luodaan tulevaisuutta myös heille.

Yhteisvastuuta Forssassa

Yhteisvastuukeräys on esillä Forssassa vuoden mittaan eri tapahtumissa. Varsinaista lipaskeräystä ei järjestetä nyt

alkuvuoden koronatilanteen vuoksi, mutta lahjoittaa voi osallistumalla eri tapahtumiin. Jo helmikuussa seurakunnan kanttorit järjestivät konsertin Yhteisvastuulle. Maaliskuussa päästiin nauttimaan YV-lounaasta Kojjärvellä. Huhtikuun lopulla on tarjolla maukkaita tapoja tukea keräystä. Partiolaiset paistavat torilla lettuja, Kojjärven vapaaehtoiset valmistavat simaa ja leipovat munkkeja myyntiin ja seurakunnan isovanhempien ryhmä pitää myyjäiset. Myös muita tapahtumia suunnitellaan, kannattaa seurata ilmoittelua. Myös suorat lahjoitukset netin, tilisiirtojen tai mobilePayn kautta ovat tervetulleita. Käyttämällä seurakunnan viitettä, kertyy lahjoituksesta myös seurakunnalle oma osuus. Yhteisvastuuta pidetään esillä vuodenmittaan, sillä keräyslupa on voimassa koko vuoden ja tämän vuoden keräystuotto tilitetään alkuvuodesta 2023. Se, miten Forssan srk:n oma osuus käytetään nuorten hyväksi, päätetään myöhemmin keväällä. Ideoita kaivataan myös nuorilta itseltään. Ottakaa yhteyttä! Lämmin kiitos kaikille yhteisvastuun kantajille!

Seuraa varhaiskasvatusta

Saat ajankohtaista tietoa lasten ja perheiden tapahtumista ja kerhoista

Forssan seurakunnan varhaiskasvatus

@forssansrk_varhaiskasvatus

FORSSAN SEURAKUNTA

Helatorstaina 26.5. klo 16 kajahtaa rakastetun afrikkalaisen gospelmessun sävelet Forssan kirkossa.

Messun ovat tehneet Pekka Sijojoki ja Anna-Mari Kaskinen vuoden 1981 Lähetysjuhille. Siitä tuli niin suosittu, että sen sävelmät jäivät vuosikymmeniksi elämään seurakuntiin. Messun synnintunnustuslaulu löytyy nykyistenkin rippikoululaisten punaisesta kirjasta (nro 19) ja kuuluu niihin eri sukupolvia yhdistäviin aarteisiin.

Gospelkuoro Palava Pensas ja kanttori Tiina-Maria Kauppi päättivät toteuttaa toiveet sekä samalla juhlistaa 100-vuotiasta Forssan seurakuntaa. Toivomme iloisen musiikin ja rytmin tuovan toivoa ja lohtua sekä mukavia kohtaamisia eri sukupolvien välille.

Tervetuloa mukaan!

TIESITKÖ MUUTEN ETTÄ

...juhlat jatkuvat Forssan seurakunnassa ensi vuonnakin. Silloin nimittäin vietetään Kojjärven kirkon 100-vuotisjuhlaa. Seuraa ilmoittelua juhluvuoden tilaisuuksista tästä julkaisusta ja Forssan lehdestä ja seurakunnan netti-, facebook-, ja instagramsivuilta. Ja tule mukaan juhlimaan Kojjärvelle!

Päiväkerhoja jo monessa sukupolvessa

TEKSTI: Elina Malkamäki

55 vuotta päiväkerhotyötä

Syksyllä 1967 alkoi päiväkerhotoiminta Forssan seurakunnassa. Tuolloin nuorisotyön johtokunnan jäsenet, nuorisotyönohjaajat ja pastori **Juhani Muilu** alkoivat suunnitella ja laittaa alulle uutta työmuotoa, syksyllä 55 vuotta täyttävää seurakunnan varhaiskasvatusta.

Työ on muuttunut paljon vuosien saatossa, mutta harva asia pysyy muuttumattomana yli 50 vuotta. Perheiden tarpeet ovat tänä päivänä erilaiset kuin ennen. Vielä 80-luvullakin lapset hoidettiin kotona koulun alkuun saakka ja päiväperholaisia riitti. Nykyisin valtaosa lapsista aloittaa päivähoitossa jo pienenä. Siksi seurakunnassa kohdataan entistä enemmän perheitä iltaisin muskarissa, askarteluilloissa ja iltaperhekerhossa. Myös erilaiset tapahtumat ovat suosittuja. Seurakunnan kerhoissa tärkeänä on aina ollut kädentaidot, musiikki ja kohtaaminen ilman kiirettä ja tiukkaa aikataulua ja tietenkin kristillinen kasvatus.

Naurua ja muistoja

Tapasin kahvikupin äärellä eläköityneitä työntekijöitä: **Tarja-Leena Ylitalon, Liisa Särkijärven, Ulla Hakalan** ja **Rauni Kauniston**. Sain kuulla paljon hauskoja muistoja vuosien takaa ja historiaa siitä, miten tämä varhaiskasvatus seurakunnassamme alkoi. Heitä kuunnellakseni jäi mieleeni se, miten työ oli

Ilta-perhekerholaisia nuotion äärellä.

rikkaus ja kutsumus. Työnteko oli mukavaa ja antoisaa. Isossa roolissa tietysti hyvä tiimi, jonka kanssa työtä sai tehdä.

Rauni oli ensimmäisiä lastenohjaajia, heitä oli silloin kolme. Kaikki tuli tehdä itse, eikä mitään ollut valmiina. Miehet tekivät puusta leluja ja myös vanhemmat osallistuivat. Vanhempainilloissa tehtiin mm. nukkekoteja lasten leikkeihin.

Liisa ja Ulla aloittivat hieman myöhemmin. Seurakuntatalo oli silloin ainoa kerhopaikka ja lastenohjaajat muistelivat, että jopa taksilla tuotiin lapsia kerhoon. Päiväkerhon perussisältö on ollut sama alusta lähtien: hartaushetki, askartelu/toiminta, eväät, leikki ja musiikki. Sama jatkuu edelleen.

Vanhemmat edellä, lapset perässä

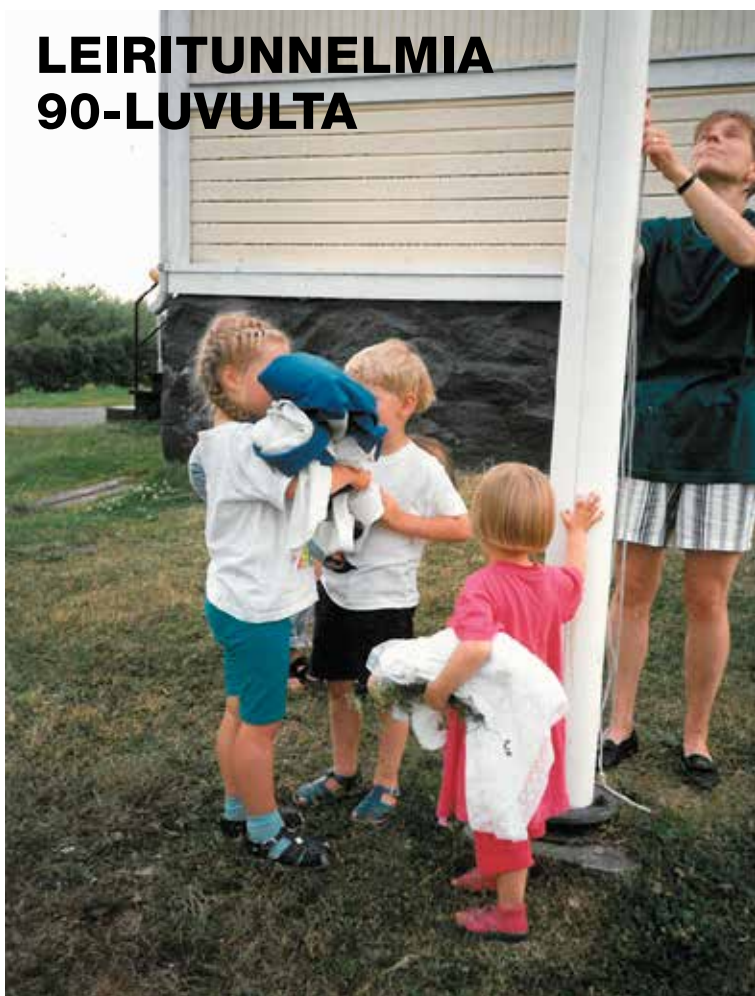
Tarja-Leena, Liisa, Ulla ja Rauni muistelivat, kuinka he ehtivät kohdata saman perheen kerholaisia useammassa sukupolvessa. Omat lämpimät päiväkerho-

kokemukset saivat vanhemmat ilmoittamaan omat lapsensakin kerhoon ja voi sitä riemua, kun oma lapsi sai saman kerhotäidin, joka jo itsellä oli ollut.

Uutena kerhona meillä on alkanut iltaperhekerho Klemelässä. Kerho kokoontuu joko ulkona tai sisällä, sään ja toiveiden mukaan. Viime kerralla olimme pulkkamäessä, leikittiin yhdessä ja istuttiin nuotiolla. Iltapalaa syödessä juttelin **Liisa Tonterin** kanssa ja kyselin häneltä hänen kerhomuistoistaan. Hän aloitti kerhossa kolmevuotiaana Vieristissä. Liisalla oli tuolloin kotona pikkusisko

ja oli hienoa päästä omaan kerhoon leikkimään oman ikäisten kavereiden kanssa. Leikki olikin kerhossa kivoin juttu ja tietysti myös eväät. Ilta-perhekerhossa Liisalla oli mukana omat lapset **Vilho** ja **Vilja**. Vilja käy nyt seurakuntatalolla 2–3 v. kerhossa. Kerho on tärkeä Viljalle ja etenkin hyvän kaverin kanssa leikkiminen on parasta. Pikkuväljen kanssa Vilja kerhoilee perhekerhoissa. Liisa kertoi hauskan tarinan siitä, miten Vilja aina seurakuntatalon ohi mennessä muistaa kerhon ja sanoo: ”Tuolla on minun Napero kerho.”

LEIRITUNNELMIA 90-LUVULTA

PERHEMUSKARI JA PERHEIDEN ASKARTELU

TEKSTI: Johanna ja Elina, ohjaajat

Perhemuskari on saanut huiuman suosion ja vihdoin olemme päässeet taas kokoontumaan seurakuntasalissa. Lapset saavat muskarissa laulaa, soittaa ja leikkiä ja olla lapsia sanan varsinaisessa merkityksessä. Ei haittaa, jos pikkuinen kulkee salissa ”omia polkujaa” tai soittaa ja tanssii ”omalla tavallaan”. Se on juuri tarkoituskin, että lapsi saa nauttia musiikista ja musiikin tuomasta ilosta, omalla tavallaan, oman/omien läheis-

ensä kanssa ja muita lapsia seurailleen. Myös me ohjaajat odotamme innolla sitä maanantaita, kun saamme iloita lasten kanssa musisoiden. Perhemuskari on meillekin viikon kohokohta. Perhemuskari on aina parittomien viikkojen maanantaina. Viimeinen kevään muskari on ma 9.5.2022.

Parillisten viikkojen maanantaina meillä on samassa salissa perheiden askartelu, jossa askartelemme ja taiteilemme

kauden aiheiden mukaan. Perheet saavat yhdessä läheistensä kanssa puuhailla erilaisia taideteoksia, lapsen ikä huomioiden. Ovatpa aikuiset itsekin askarrelleet esim. joulukortteja ja pääsiäiskoristeita. Viimeinen kevään askarteluilta on ma 2.5.2022. Molemmat illat ovat maksuttomia eikä niihin ole etukäteen ilmoittautumista. Seuraa syksyn aikatauluja nettisivuiltamme.

Tervetuloa.

KYSYIMME 4-5 VUOTIALTA LAPSILTA, MITÄ SEURAAVAT PÄÄSIÄISEEN LIITTYVÄT SANAT TARKOITTAVAT:

EHTOOLLINEN

- Mennään ulos toisen kanssa.
- Lenkkeillään
- Isi on sanonut, että ehtoollinen on myöhään.
- Odotetaan toista.

YLÖSNOUSEMUS

- Lentokone nousee.
- Raketti
- Nousta paastoon.
- Nousta sängystä pakettiautoon ja töihin.

PITKÄPERJANTAI

- Pitkä hoitopäivä.
- Mennään töihin pitkäksi aikaa.
- Pitkä pelireissu.
- Mennään Lappiin.

PALMUSUNNUNTAI

- Jotkut hakee palmuja ulkomailta.
- Palmun munia.
- Mennään palmupuistoon.

PAASTO

- Syödään vähemmän herkkuja eikä olla koneilla.
- Leikitään omassa huoneessa ja puistossa.

KIRKONROTAN PÄLSTÄ

HEIPPA TAAS KAIKILLE!

Tätä kirjoittaessa vietän paaston viimeisiä päiviä ja sehän tarkoittaa sitä, että kerään kaikki herkut piiloon pääsiäisenä syötäväksi ja olen muutenkin yrittänyt pääsiäistä odotellessa olla vähän rauhallisemmin. Olen nauttinut ulkoilusta ja serkkupoikien kanssa pulkkailusta. Ja Jennihan siinä yhdessä videossa opetti, että pitäisi tuota kännykän käyttöäkin vähän vähentää, mutta kun minulla ei edes ole koko mokomaa kännykkää, niin minulle se on ollut aika helppoa. Me rotat kun vain jätämme toisillemme semmoisia haju-viestejä ja niitä seuraamalla löydämme joko herkullisille kätköille tai löydämme rotta-kaverimme, niin kuin nuo kulmakunnan kissatkin. No, niitä me juostaan sit pakoon. Niin helppoa se on. Eikä rotasta edes virta lopu. Tai no... kyllä minus-ta ainakin virta loppuu aina vaan helpommin.

Mutta olettekos kuulleet, että meitin seurakunta täyttää 100 vuotta. On se aika vanha jo. Ja pikkasen saan olla myös ylpeä, kun minusta on tehty ihan oikea

urkusatu, jota on saanut lapset käydä kuuntelemissa. Eikä se oikeastaan mikään satu ole, vaan siinä olen saanut kertoa lapsille, miten minun sukuni on ollut täällä kirkon kalliolla jo kauan ennen kuin kirkko ja sen jälkeen perustettu seurakunta oli edes olemassa. Siihen aikaan yhtä sukulaispoikaa kutsuttiin Teräsmiehenrotaksi, ja koska tämä rotta on minun esi-isäni niin pitäähän minussakin

olla hiukan teräsmiestä.. eiks niin? On tää Ronttismäki niin muuttunut niistä ajoista, mutta yhä tää on hieno paikka elää ja olen kiitollinen, että olen saanut täältä hienosta kirkosta ihanan kodin. Ja varsinkin nyt osaan iloita teistä kaikista ihmisistä, jotka olette taas saaneet käydä kirkossa. Voi sitä ilon määrää, kun vaikka pieni lapsi kastetaan. Kostuu siinä rotankin silmäkulma.

Pääsiäisviikolla saan montaa kertaa kuulla, kun Sanna-pappi kertoo pääsiäisestä lapsille. Joka kerta se on yhtä jännittävää mutta onneksi minä tiedän, että siinä kertomuksessa on aina onnellinen loppu. Silloin saattaa Pupukin ilmestyä kirkkoon.

Mutta nyt menen äkkiä tekemään lisää virpomavitsoja, koska haluan saada paljon herkkuja lisää varastoon. Mutta ennen kaikkea haluan käydä mahdollisimman monella ovela toivottamassa oikein hyvää pääsiäistä. Ja toivotan sitä tässä myös sinulle. Ja vappuna sitten laulan kirkon portailta että ”Paljon onnea Forssan seurakunta” se 100-vuotias.

t. Kirkonrotta

VÄRITYSKUVA

FORSSAN SEURAKUNTA 100 VUOTTA LEIVOS

Leivoksen kolmiomainen muoto kuvaa Forssan kirkkoa ja kahvinmakuinen kuorrutus muistuttaa vieraanvaraisuudesta ja tutussa kirkossa nautituista kirkkokahveista.

Pohja: 2 kerrosta

4 munaa
3 dl sokeria
3 dl vehnäjauhoa (tai
gluteenitonta jauhoseosta)
0,75 dl kaakaojauhetta
1 rkl vaniljasokeria
2 tl leivinjauhetta
riippaus suolaa
1,5 dl öljy tai voisula
100 g vadelmamarmeladi

Kuorrute:

50 g voita
1 tl vaniljasokeria
2-3 dl tomusokeria
3-5 rkl vahvaa kahvia
30 g tummaa suklaata
sulatettuna

Vatkaa munat ja sokeri kuohkeaksi. Sekoita kuivat aineet yhteen ja lisää siivilöitynä munavaahdon joukkoon yhdessä öljyn kanssa.

Voitele ja jauhota kaksi halkaisijaltaan 24 cm vuokaa ja jaa taikina vuokiin. Paista 200 asteessa 15 minuuttia. Anna pohjien jäähtyä. Levitä vadelmamarmeladi toiselle pohjalle ja nosta toinen päälle.

Sulata voi kattilassa ja lisää vaniljasokeri ja tomusokeri. Tomusokeria saa olla niin paljon, että massa on murumaista. Ohenna kuorrute sopivaksi lisäämällä kuumaa vahvaa kahvia ruokalusikka kerrallaan. Levitä kuorrute kakun pinnalle. Tee sulatetulla suklaalla ruudukko kuorrutteen päälle.

Voit tehdä leivoksen myös yksinkertaisena ilman marmeladia tai tehdä siitä vielä herkullisemmän vispaamalla väliin 1 dl vispikermaa.

ILMOITTAUTUMINEN
päiväkerhoihin
2022-2023
kaudelle alkaa 18.4.

ILMOITTAUTUMINEN 18.4.-16.5. OSOITTEESSA
[HTTPS://WWW.FORSSANSEURAKUNTA.FI/TULE-
MUKAAN/LAPSILLE-JA-LAPSIPERHEILLE](https://www.forssanseurakunta.fi/tule-mukaan/lapsille-ja-lapsiperheille)

FORSSAN
SEURAKUNTA

Vapputapahtuma

Meitin seurakunta täyttää 100!

1.5.2022 klo 11.30-14.30

Forssan seurakuntatalolla

Tapahtuma on suunnattu kaikille seurakuntalaisille.

Luvassa on munkkeja ja simaa, pomppulinna sekä erilaisia toimintapisteitä.

Toimintapisteet ovat auki klo 12-14 asti. Siina ja taikaradio esiintyy klo 14.

Klo 10.00 messu (kirkossa), mukana Matti Repo

Klo 11.30 Keittolounas

**Klo 12.00 Päivähetki salissa piispan kanssa,
musiikkia, pro diakonia -mitalien jako.**

Toimintapisteet aukeavat

**klo 14.00 Siina ja Taikaradion konsertti
(vapaa pääsy)**

Tapahtuman tuotot menevät Yhteisvastuulle.

Varaathan käteistä.

SIINA JA TAIKARADIO

esiintyy Forssan seurakunnan vapputapahtumassa
su 1.5. klo 14

SIINA & TAIKARADIO -Orkesterin DUO, Laulubussi seikkailee -konsertti Laulubussi starttaa ja pyörät ne pyörivät koko päivän. Siina & Taikaradio -Orkesterin Duo kutsuu koko perheen bussiretkelle, jossa kaikki on mahdollista ja kaikki pääsevät mukaan yhteiseen lauluun ja leikkiin! Penkin alta voi löytyä salamatkustajia tai bussi voi viedä matkustajansa vaikka Vaarin saareen. Voit myös joutua keskelle sammakoiden lystikästä hyppelyä tai vauhdikasta autoretkeä. Taikaradio -Duon akustisen lämmän ja innostava musiikki ilahduttaa kuulijansa päivää niin perinteisten tuttuun kuin uudempienkin laululeikkien sävelin! Tervetuloa kaikki mukaan yhteiseen ja iloiseen musiikkiseikkailuun! Lastenmusiikki-orkesteri Siina & Taikaradio -Orkesteri on konsertoinut jo yli 15 vuotta ympäri Suomea. Siina on koulutukseltaan varhaisiän musiikinopettaja ja hän on tuttu musiikkitoimittaja myös Pikku Kakkosesta sekä suosittu tubettaja YouTubeen Siinan TaikaStudio -kanavalta. Siina & Taikaradio -Orkesteri sai Vuoden Lastenmusiikkiyhtye 2020 -palkinnon.

Orkesteriltamme ilmestyi juuri uusi lastenlaulu-cd "Laulubussi".

LAATINUT: Esa Löytömäki

TIETO-KILPAILU

- Forssan kirkon tiilet
  - on tuotu Saksasta
  - savi on savilävestä (Ankkalampi)
  - savi on Linikkalan pelloilta
- Forssan seurakunnan ensimmäinen taloudenhoitaja oli myös
  - kanttori
  - haudankaivaja
  - suntio
- Kauppaneuvos A.W. Wahrenin hauta on
  - Forssan hautausmaalla
  - Koijärven hautausmaalla
  - Tammelan hautausmaalla
- Forssan seurakunnalla on lähetystyössä sopimukset
  - kaikkien suomenkielisten virallisten lähetysjärjestöjen kanssa
  - Suomen Piipiseuran ja Suomen Lähetysseuran kanssa
  - IRRTV:n kanssa
- Forssan seurakunta kuuluu
  - Turun arkkihiippakuntaan
  - Tampereen hiippakuntaan
  - Hämeen hiippakuntaan
- Hiippakuntamme piispa on
  - Jukka Jalonen
  - Matti Repo
  - Mari Leppänen
- Forssan seurakunnan talousarvion loppusumma on
  - n. 3,2 milj. €
  - n. 5,1 milj. €
  - n. 950 000 €
- Kirkkorotta on
  - kirkkomme alkuperäisasukas
  - muuttanut Tammelasta
  - söpö
- Forssan seurakuntatalon on suunnitellut
  - Yrjö Kukkapuro
  - Juhani Leiviskä
  - Yrjö Mykkänen
- Klemelän leirikeskusten ylätalo
  - on 1600-luvulta
  - toimii nykyisin majoitusrakennuksena
  - on paikka, jossa kummittelee

Oikeat vastaukset: 1c, 2a, 3c, 4a, 5b, 6b, 7a, 8a, 9c, 10ac

Miestä väkevempi

Aamiaishetki torstaisin kerran kuussa alkaen klo 7.30
Ravintola Vorssan Vapriikissa (Kutomokuja 2 A 6-7)

Miten mies jaksaa tässä ajassa? Pysymmekö me mukana perheen ja yhteiskunnan vaihtelevissa aallokoissa? Entä onko Raamatulla jotain sanottavaa tai tarjoaako se miehille rakennuspalikoita ja työkaluja arjen haasteisiin? Tässäpä mietittävää, mutta eipä hätiä. Pohditaan yhdessä näitä ja monia muita meidän mieltä askarruttavia kysymyksiä kristillisestä näkövinkkelistä. Aamiaisen omakustannushinta 5,20 € / ukko.

Ohjelmassa

- runsas puuro- ja kahviaamiainen
- aamulaulu
- ajankohtainen aihe ja asiantunteva alustaja
- tunti aikaa alustukselle, keskustelulle ja yhteiselle ajatusten vaihdolle.

Tervetuloa mukaan!

SUOMEN
RAAMATTUOPISTO

SEURAAVAT TILAISUUDET JA AIHEET:

Huhtikuu; Yritystoiminta ja Jumala – Toukokuu; Lento Elämään, lähetyslentotapahtuma
Kesäkuu; Minkälainen on tosiamies? – Heinäkuu; Lomakuu (ei kokoontumista)
Elokuu; Usko, tiede ja totuus – Syyskuu; Usko ja urheilu/Liikemiehet lähetystyön apuna

KONSERTTEJA

- Su 10.4. klo 15 **Pergolesin Stabat Mater** Forssan kirkossa. Barokkimusiikkia pitkäperjantain tapahtumista. Pauliina Kallio, sopraano, Outi Aro-Heinilä mezzosopraano ja Evi Kant urut. Vapaa pääsy. Kolehti Yhteisvastuukeräyksen hyväksi.
- Ke 13.4. klo 18 **Kaipauksen sininen hetki** Forssan siunauskappelissa. Musiikkia ja lohdun sanoja kaikille kaipaaville. Vapaa pääsy.
- Ke 27.4. klo 18 **Veteraanipäivän konsertti** Forssan kirkossa. Forssan mieskuoro Outi Aro-Heinilän johdolla. Vapaa pääsy, kolehti Kirkon ulkomaanavun kautta Ukrainan sodan uhrien auttamiseksi.
- To 2.6. klo 18 **Kesän värit -konsertti.**
- To 9.6. klo 12 alkavat **urkuvartit** Forssan kirkossa.

UUSIA TYÖNTEKIJÖITÄ

TERO RUUSKANEN DIAKONIATYÖNTEKIJÄ

Mikä työssäsi on parasta?

Työssäni parasta on ehdottomasti ihmiset, joita kohtaan, ja toki myös työkaverit.

Mikä on haasteellista?

Haasteellisinta on pitää omat tunteensa ammattimaisena tilanteissa, joissa ihminen kertoo miten yhteiskunnan tuki ei riitä elämiseen. Se laittaa usein miettimään, miksi vielä vuonna 2022 ihmiset voivat olla niin eriarvoisessa asemassa täällä Suomessa. Vaikka elämme hyvinvointiyhteiskunnassa, niin tuntuu välillä siltä, että yhteiskunta katsoo hyvinvoinnin

kuuluuvan vain terveille työssä käyville kansalaisille.

Mikä on holjaa?

En eres tierä mitä koko holjaa sana tarkoittaa. Mää olen, mahtaks sitä sanokka kehata, itse kotoisin Turust, simmottos sit vaa eikä tääl, ja nii om mone muukki sanonu, et ketään sellast sanaa eres käytä.

Mitä muuta haluat sanoa?

Olen hyvin kiitollinen, että olen saanut tulla tänne teidän seurakuntaanne kartuttamaan kokemusta diakoniatyöstä.

ELINA MALKAMÄKI LAPSITYÖNTEKIJÄN VIRANSIJAINEN

Olen Elina Malkamäki ja olen lapsityöntekijän viransijainen. Olen ollut tässä seurakunnassa aiemmin töissä ja nyt vuosien jälkeen ja muutaman mutkan kautta päässyt tänne takaisin.

Mikä työssäsi on parasta?

Työssäni on parasta seurakuntalaisten kohtaaminen. Tapahtumat ja kerhot, joissa vietetään mukavia hetkiä yhdessä.

Mikä on haasteellista?

Koronan mukanaan tuomat haas-

teet olivat aluksi tietysti pinnalla. Onneksi nyt ollaan jo saatu kohdata lapsia ja perheitä.

Mikä on holjaa?

Sellainen hauska/hassu. Näin olen kuullut. Joten holjaa on moni asia 😊

Mitä muuta haluat sanoa?

Aurinkoisia päiviä kaikille. Nähdään tapahtumissa ja kerhoissa!

KATRI TUORI DIAKONI

Tervehdys!

Olen diakoni Katri Tuori, viransijaisena diakoniatyössä ensi vuoden tammikuun loppuun. Seurakuntatyötä takana n. 16 vuotta. Kolmisen vuotta kävin myös tekemässä lastensuojelutyötä, josta palasin kuitenkin seurakuntaan. Seurakuntatyössä on oma erityinen uskon, toivon ja rakkauden ulottuvuus, joka sai palaamaan takaisin. Olen forssalaistunut porilainen. Puheesta sen kyllä huomaat ;) Olen fanaattinen jääkiekkopenkkiurheilija ja ruuanlaitto on harrastus ja intohimo.

Mikä työssäsi on parasta?

Erialaisten ihmisten kohtaaminen. Kohtaamieni ihmisten arjen surujen ja ilojen jakaminen ja se, että yhdessä voimme löytää synkissäkin hetkissä toivon ja Jumalan siunauksen säteitä.

Mikä on haasteellista?

Eriarvoisuuden kohtaaminen. Diakoniatyössä kohtaan monia jotka ovat eri syistä tippuneet ns. virallisten turvaverkkojen ulkopuolelle. Monin paikoin yhteiskunnan tukiverkot ovat edelleen kankeita ja hitaita auttamaan, sitä ei aina jaksaa ymmärtää.

Mikä on holjaa?

Hmm.. Sillai kai, ei kai pöljempää, sanoo entinen porilainen. Kai se jotain erikoista ja hulvatonta on.

Mitä muuta haluat sanoa?

Olen iloinnut mahdollisuudesta päästä töihin kotiseurakuntaan! Hymyillään kun tavataan! Älkää jääkö yksin murehtimaan asioita, vaan otakaa yhteyttä! Jaettu murhe puollittuu ja ilo kaksinkertaistuu! Virren 979 sanoin: "Ja kunnes kohdataan, elämäsi jääköön käsiin Jumalan".

Meditatiivista tanssia

Forssan kirkossa klo 18

joka toinen tiistai 12.4. ja 3.5.

Ohjaajana Outi, puh. 040 664 7642.

UKULELERYHMÄ

Forssan seurakuntatalossa

tiistaisin 5.4., 19.4., 3.5. ja 17.5.

Ohjaajana Tiina-Maria,
puh. 050 362 6143.**Eläkeläisten
KEVÄTPÄIVÄ****Klemelässä**

to 12.5. klo 10–14.30.

TORIJUMALANPALVELUS

su 29.5. klo 10 Forssan torilla

Saarna: Lääninrovasti Risto Heikkilä
Kaupungin soittokunta**Palava Pensas -kuoro**

kirkossa tai seurakuntatalossa

keskiviikkoisin klo 18.

Huom! Tarkista ohjelma

Tiina-Marialta, puh. 050 362 6143.

Su 24.4.2022

**80 ja 85 v. täyttävien
SYNTYMÄPÄIVÄJUHLA.**Messu klo 10 Forssan kirkossa
ja sen jälkeen kahvitilaisuus
seurakuntatalolla.

Kutsutilaisuus.

Tervetuloa viihtymään kylien kerhoihin!

LOPPUKEVÄÄN KERHOT:**Matkun Ikänuoret** kylätalolla tiistaisin 5.4. ja 19.4. klo 13–15
(puurotarjoilu klo 12.45)**Kojjärven Kaikenikäiset** srk-talolla
keskiviikkoisin 6.4. ja 20.4. klo 12.30–14.30 (Ruokailu alkaa 12.00)**Kerhojen yhteinen kevätjuhla** Kojjärven srk-talolla 4.5. klo 12.**KIRKKOKUORON ja
KAIKENÄÄNISTEN
harjoitukset**Forssan kirkossa
torstaisin klo 18.

Outi, puh. 040 664 7642.

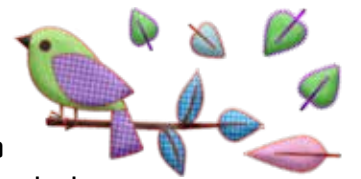
**KIRKONROTAT
LAPSIKUORO**Laulaa, liikkuu ja soittaa
ukulelea torstaisin klo 16–17
seurakuntatalolla.Eskari-ikäisestä alk. voi tulla mukaan.
Lisätiedot T-M Kauppi.Tiina-Marian **URKUVARTTIEN** sisältö
kesä 2022:

9.6. Tsaikovskin musiikkia

23.6. Suvivirsi & J.S. Bach

30.6. Suomalaista musiikkia

7.7. Trumpettisoolosta kehtolauluun

Kehitysvammaistyön PÄÄSIÄISKIRKKO

Ke 20.4. klo 13 Forssan kirkossa

Ehtoollinen.

Mukana Maarit Maatraiva, Tiina-Maria Kauppi ja Katri Tuori.

Tervetuloa!

YHTEISLAULUTILAISUUKSIA:**7.4. klo 13.30 Mielekäs kevätlaulut ja päiväkahvit srk-talolla**
"Reino Helismaan tarinoita" laulattamassa
Tiina-Maria ja Ukkoset. Vapaa pääsy**Kesälauluja ja iltakahvit Tiina-Marian & Ukuleleryhmän säestyksellä**
(sateen sattuessa olemme kirkossa sisällä)**ti 7.6. klo 18** Kojjärvellä Lintutornilla sekä**ke 8.6. klo 18** Forssan kirkon pihalla (mahdollisia ukulelevieraita,
varmistuu lähempänä)**Mielekäs Kesälaulut 15.6.**

klo 13 Forssan kirkon pihalla, sateella kirkossa.

LESKIEN KLUBI

kokoontuu

Ystävänkammariilla ti 12.4. ja 3.5. klo 10.

YSTÄVÄN KAMMARI

OHJELMAA KEVÄÄLLÄ 2022

- Kuntotuokio keskiviikkoisin klo 10.00 (katutaso, entinen apteekin tila)
- Tuolijumppa perjantaisin klo 10.00, parilliset viikot (entinen apteekin tila)
- Leskien Klubi tiistaina 12.4 ja 3.5 klo 10.00-11.30
- Kansanlauluja lauletaan perjantaina 1.4 klo 11.30
- Verenpaineen mittausta perjantaina 29.4 klo 9.00-10.00 (entinen apteekin tila)
- Hartaus perjantaina 29.4 ja 27.5 klo 10.30.
- Lounas keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 11.00.

Ohjelma tarkemmin kotisivuilla www.ystavankammari.fi,
Facebook/Ystävän Kammari ja Forssan Lehden yhdistyspalstalla

Kammari avoimena kahvilana maanantaista perjantaihin klo 9.00-14.00.

Meiltä myös Aamukorva-soittopalvelu ja kaupakassi,
lisäksi välitämme vapaaehtoisia ystäväksi ja ulkoiluavuksi.**YSTÄVÄN KAMMARI, Hämeentie 5**
p. 050 588 9644, s-posti ystavan.kammari@surffi.net**KAIPAUKSEN
SININEN HETKI**Keskiviikkona 13.4. klo 18.
SiunauskappelissaKirkkokuorot ja Kaikenääniset
joht. Outi Aro-HeiniläMahdollisuus sytyttää tuohus tai
laskea kukka läheisen muistolle
(tuohuksen/kukan saat kappelista)Mukana myös past. Heidi Sulko
ja diak. Arja KujalaTervetuloa hiljaisen viikon musiikin
ja ajatusten äärelle**Kaikille avoin lounas srk-talolla ma-ke 11–13. Hinta 7.50€.**
Lounaan voi myös noutaa kotiin.